

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

VOL. LIV Price 10 c.

Pirmadienis — Monday, Rugpjūtis — August 24, 1970

Nr. 198

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEPHONE: LUDlow 5-9500

Sovietų imperija ateities planuose

VALTERIS BANAITIS, Draugo korespondentas Bonnoje

Sovietų Sąjunga, nelaikdama Sueso kanalo atidarymo, baigia įrengti laivyno bei oro bazių tinklą nuo Viduržemio jūros, rytinė Afrikos pakrante, Persų įlanka iki Indijos okeano. Anglų ir prancūzų kolonialistai traukiasi, jų vieton, tarsi tuštumon, įsiskverbia sovietai.

Padėtis Viduržemio jūroje maždaug aiški. Žinomos Aleksandrijos, Port Saido bazės, Tik mažiau žinoma, kad š. m. liepos pabaigoje anglai, pasitraukdami iš El Adem bazės, faktinai vietas užleido sovietų tankams. Patylomis ties Egipto - Libijos sieną pajūryje statoma Sollum uosto bazė. Ji ir bus pati pagrindinė sovietų kariškoji bazė Viduržemio jūroje.

Politinis sovietų centras tačiau yra Kipro sala. Anglams iš čia traukiantis 1960 m. kilo ne tik neramumų, bet atsirado ir nedarbas, sunkumų aprūuoti ž. ū. produktus. Į pagalbą tuč tuojau atskubėjo sovietų diplomatai, pirkdami ne tik vaisius, bet ir balsus: š. m. rinkimuose du penktadaliai kipriečių balsavo už komunistų sąrašus. Maskva siūlė statyti cemento fabriką, lenkams įsąkė plėsti salos uostus, ir pati saloje įsitaikė stambiausią Vid. Rytuose ambasadą (150 diplomatų). Tas pats atrodė dabar vyksta Maltos saloje. Ir čia, anglams pasitraukus, nedarbas, produktų per teklius. Ir čia siūlyta — cemento fabrikas, o Sovietų Sąjunga čia netrukus bus svarbiausias prekybos partneris ir darbdavys.

Veržiasi į Indijos vandenyną

Raudonojoje jūroje nuo seno veikia Ras Banas sovietų bazė (jūros ir oro), iš kurios patogiai kontroliuoti visą rytinį Afrikos pakraštį. Įsitaikę sovietai ir šiaurinėje Persų įlankoje. Irako vyriausybė — už Bagdadu teikiamus ginklus — jiems atidavė Umm Qasr uostą, ne per toli nuo garsiųjų Abadano naftos laukų. Jau 1968 m. sovietai čia patys grėžia alyvą, stato vamzdyną iki jūros — savo laivyno, degalų papildymo reikalingams. (Kaip žinoma, kaimyninė Persijos - Irano valstybė taip pat teikia naftą į pačią Sovietų Sąjungą, t. y. šiaurės kryptimi).

Atsidarė ir kelias iš Persų įlankos į Indijos okeaną. Po kelerius metus vartytos agitacijos, sovietai dabar gavo leidimą įkurti bazę Marikijaus (Mauritius) saloje (nors sala priklauso Anglijos commonwealthui ir Londonas protestavo). Maža ir to — dar toliau rytuose steigama sovietų bazė Socrota saloje. Kelias iki Indijos beveik "garantuotas". Pati Indija įvairiais būdais spaudžiama tapti Sovietų Sąjungos satelitu ar sąjungininku prieš kiniečius.

Šis bazių tinklas plečiamas ir tankinamas. Atrodo, kad sovietai laipsniškai perima buvusius (ir šmeižiamus) kolonialinių valstybių bazes, stvoja jų vieton. "Šiltųjų vandenų" siekimas, tai senas rusų imperinės politikos tikslas. Jį pradėjo vykdyti dar Petras I, tik 18 bei 19 amžiuje kelių pastojų tiek Turkijos osmanų imperija, tiek vėliau anglai ir prancūzai. Nėra abejonės, kad tuos planus toliau vykdė Sovietų Sąjunga ir kad ji čia daugiau pasiekė už visus carus.

Naudojasi Vakarų pasitraukimu

Vakarų valstybės traukiasi, palikdamos tuštumą. Jame taiklingom priemonėm įsitaikė sovietai — pagal žinomus prof. Potechin planus. Jis Maskvos Tarpt. universitete jau prieš dešimt metų išdėstė savo tezę apie vakarų bazių taiklingą perėmimą, išdirbo strateginį planą, įkūrė tam reikalui štabą bei puses tūkstančio žmonių kadrai iš afro-azinių studentų.

Vakaruose spėjiojama, kam sovietai — raketų laikais — eina "senoviškais", bazių steigimo keliais kaip 19 amžių? Kai kas mano, kad sovietinė technika matomai dar ne tiek pažengusi, kad apseitų be tokių bazių (trūkumas didelių lėktuvnešių ir pan.). Kiti mano, kad visa tai turi kokią tai ryšį su artėjančiu kiniečių-rusų konfliktu. Be abejo, negalima nepastebėti, kad tų bazių tinklas pirmoje eilėje karinės, o tik pasakui prekybinės paskirties. Bet ar tai viskas? Ar čia kuriama bazė tik laivynui, tik degalams pasiimti, tik oro pajėgoms bazuoti? Kąžin?

Kas ką supa...

Senos kolonialinės valstybės buvo jūrų valstybės. Jų ekspansija vykdavo per jūras. Tikslas buvo tropikinių kraštų žaliavos. Tom žaliavom apsaugoti buvo reikalingas bazių tinklas. Tik niekad neatėjo tiems kraštams į galvą kolonijas inkorporuoti į metropoliją. Metropolijas nuo kolonijų paprastai skyrė miliniški vandens plotai.

Kas kitas su kontinentaline Rusija. Ji elgiasi kaip garsusis Himmleris kad sakė: "Klaidinga vokiečių kilmės žmonės išmėtyti salelėmis — vokiečių sienas reikia p'ėsti metras po metro kompaktiškai". Taip yra ir su sovietais. Jie bazes steigia Europinio kontinento pietiniu pakraščiu. Paskui ten siekiama sukurti komunistinį režimą, po to jau bus inkorporacija vienu ar kitu būdu. Bazės arba avanpostai periferijoje, reikalui esant, galės būti išplėsti į šiaurę. Rusijos link. Pati Rusija, nutaikiusi progą, savo sienas išplėsi pietus. Beliks susijungti. Planas iš esmės labai paprastas, bet kartu toks gigantiškas, kad nelabai kas net patikėti nori.

Sovietų ekspansijos paslaptis yra ta, kad pusę sėkmės sudaro vakarų naivumas, nenoras patikėti tuo, kas taip aišku.

Sovietų ir vokiečių diplomatai, 1922. IV. 17 pasirašė Rapallo sutartį. Sutartis davė pagrindą Vokietijos ir Rusijos bendradarbiavimui. Diplomatai išveda paralelę ir su dabartine tų pačių partnerių sutartimi.

Senas Liberty laivas su 418 cementinių dėžių nuodingų dujų eina į trijų mylių gilumą amžinam poilsiui.

Ar arabų-Izraelio derybos prasidės šią savaitę?

BEIRUTAS. — Izraelis jau ketvirtą kartą pasiskundė, kad Egiptas laužo paliaubų sąlygas ir stiprina apsigynimo liniją netoli Sueso. Savo protestą įteikė Jungtinių Tautų paliaubų komisijai.

Egiptas dar nieko neatsakė į tuos kaltinimus, bet jų pusiau oficiozas Al Ahram rašo, kad tuo kaltinimu nori pridengti Amerikos špionąžą virš Egipto teritorijos, nori, kad Amerikos U-2 lėktuvai ir toliau žvalgytų iš padangių.

Valstybės departamente buvo pareikšta, kad Amerikos žvalgyba toji vietoj bus tęsiama ir lėktuvai skraidys. Iš Egipto pusės kokių nors protestų nėra gauta.

Izraelio ambasadorius Jungtinėse Tautose Yosef Tekoah su-

sitiko su tarpininku Gunnar Jarring New Yorke. Po susitikimo, paklaustas, ar taikos derybos prasidės šią savaitę, atsisakė, kad dar nežina. Izraelis savo atstovą, manoma, paskirs šiandien. Juo, greičiausiai, bus užsienio reikalų ministeris Abba Eban. Izraelis siūlo, kad derybas vesti ministeriai, ne ambasadoriai, kaip pirmiau pasiūlė Egiptas ir Jordanija. Tačiau, atrodo Izraelis nesipriešins, jei derybos bus New Yorke, o ne Europoje, kaip pirmiau jie buvo pasiūlę. Jarring irgi pritaria, kad daugiau svarbos priduos, jei derėsis ministeriai.

Izraelio laikraščiai ėmė rašyti, kad Amerika pažadėjo duoti labai gerų raketų ir kompiuterio radaro sistemą, kuria bus galima lengvai susekti priešbazes. Amerikiečiai į tai atsiliepė, jog tai daryti rado reikala, kad galėtų atstatyti jėgų balansą.

Diplomatams nesaugu ir Kanadoj

OTTAWA. — Kanada ima rimtai rūpintis Amerikos diplomatų saugumu Kanadoje. Prieš kurį laiką teroristai mėgino pagrobti Amerikos konsulą Montrealyje ir norėjo pareikalauti pusę milijono dolerių ir Quebeco politinius kalinius, tikrąjį sprogdytojų, išleisti į Kubą. Pasikesinimas buvo laiku susektas. Šiaip Amerikos ambasada saugo tik keli marinalai, o diplomatai vaikšto laisvai be jokios apsaugos. Kanados ekstremistams, kurie taip pat išeina moksles Kuboje, daug padeda iš Amerikos pabėgę jaunuoliai, vengia karinės prievolės.

Vienas mastas Afrikai, kitas Pabaltijui

"New York Times" dienraštis š. m. rugpjūčio 13 d., įdėjo svarbių Enno W. Erklenz Jr. laišką, kuriame jis pasisakė prieš dvigubą mastą, taikomą Afrikos ir Baltijos kraštams. Autoriaus laiškas paskelbtas tik dieną nuo sovietų — vak. vokiečių sutarties Maskvoje pasirašymo praslinkus ir nors Lietuva nepaminėta, tačiau jis būdingas šių dienų tarptautinės politikos atžvilgiu.

Autorius laiške, kurio antraštė "Pavergtos tautos", primena Suomijos pastangas pagyventi Tarpt. Tribunalą Hagoje veiklą ir stebisi noru pasisakyti prieš Pietų Afrikos buvimą Namibijoje (Pietvakarių Afrikoje) tuo metu, kai kiti panašūs klausimai nesprenžiami ir nepasiskaidomi dėl sovietų įvykdytos Estijos okupacijos. Esą apgailėtina, teigia to laiško autorius, kad Suomija susirūpinusi Afrikos kraštais ir ji niekuomet neparodė panašios iniciatyvos savo kaimynės — Estijos, atžvilgiu. O juk Estija, kultūros, kalbiniais ryšiais yra artima Suomijai, buvo Tautų Lygos — Sąjungos nariu ir jos ryšiai su Suomija žymiai artimesni, nei mės Lietuva, Estija ir Latvija, Namibijos saitai su Suomija. Be to, atmintina, kad visų tautų

Maskva terorizuoja turistus

MASKVA. — Amerika įteikė protesto notą Sovietų Sąjungai dėl netinkamo elgesio su Amerikos turistais. Viena moteris buvo atskirta nuo turistų grupės ir išvežta į Budapeštą, kur turėjo laukti, kada toji grupė ten atsiras. Priežastis, kad ji buvo viename jaunimo susirinkime Soči kurorte, kur gynė Ameriką. Kitas atvejis buvo, kad vienai šeimai, kai jie turėjo jauti išvažiuoti iš Rusijos, buvo paklaustas raštas, kad jie pasirašytų, kitaip jų iš sovietų neišleis. Tam rašte reikalavo prisipažinti, kad jie užsiiminėja priešsovietine veikla. Jie atsisakė pasirašyti. Juos vis tik išleido. Klausimas tik, kiek yra tokių, kurie neturėjo drąsos atsisakyti pasirašyti ir apie tai nepranešė ambasada?

HONG KONG. — Time korespondentas Anson Kambodijoje ir kiti trys vakariečiai žurnalistai buvo paleisti iš komunistų nelaisvės. Anson išbuvo nelaisvėje 3 savaites.

Sunki Agnew misija Azijoje

HONOLULU. — Viceprezidentas Agnew šeštadienį išskrięs iš vakarinio pakraščio, pirmą naktį nakvojo Guam saloje. Ten susitiko su adm. McCain, vyriausiuoju laivyno vadu Pacifico ir kitais kariniais vadais.

Agnew aplankys P. Korėją, kur valstybės vadai susirūpina, kad Amerika atitrauks 20,000 kariuomenės; lankysis Formozėje, kur Agnew laukia sunkūs klausimai: kaip suderinti Amerikos įsipareigojimus Tautinei Kinijai su rodomu didesniu dėmesiu ir komunistinei Kinijai. Pagaliau bus dar sunkiau Pietų Vietname, kur Tšieu ir kiti vadai darosi nervingi, kai jie vieni paliekami kovoti prieš komunistų armadą, o Amerika vis labiau traukiasi iš to krašto, Thailandas yra draugiškas Amerikai, bet ir ten reikiama baimė dėl Amerikos nenoro domėtis pietų-rytų Azijos bėdomis. Kai kas spėja, kad Agnew gali apsilankyti ir Kambodijoje.

Nixonas, išleisdamas Agnew, sakė, kad Agnew veža Azijos tautų vadams užtikrinimą, kad Amerika nežada trauktis iš Azijos. Atitraukdama kariuomenę, tai daliai pasaulio padės kitais būdais. Padės taip, kad tie visi kraštai išliktų laisvi ir neutralūs ir sugebėtų patys apsiginti nuo agresorių.

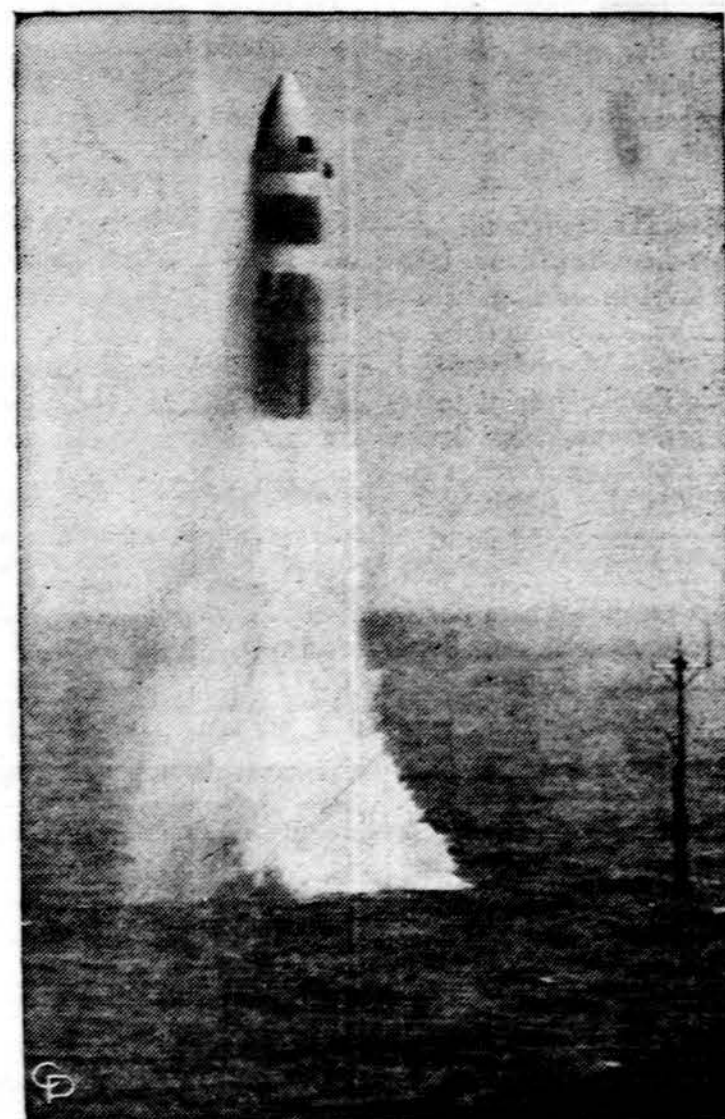
I Washingtoną Agnew grįš rugpj. 31 arba rugsėjo 1 d.

Prašymą siūlo adresuoti Maskvai

CHICAGO. — Neseniai spaudoj pasirodė žinios, kad Alger Hiss, pirmiau buvęs Valstybės departamento aukštas pareigūnas, nuteistas už šnipinėjimą rusams, dabar skundžiasi, kad jam Amerika atsisakė mokėti pensiją — 61 dolerį mėnesiui. Už jo pensiją kovoja ir Amerikos civilinės laisvės unija. Chicago Tribune šeštadienio vedamajam pataria, kad jis pats ir toji unija pencies paprašytų iš Maskvos.

Nixonas neskluba su savanorių kariuomene

WASHINGTONAS. — Iš Baltųjų rūmų pranešama, kad Nixonas pritaria savanorių kariuomenei, tik nenori tam nustatyti termino. Jei reikėtų tą daryti tučtuojaus, tas prie biudžeto pridėtų dar kelis milijonus dolerių ir būtų valstybei nepakeičiama.

Antrasis Poseidono raketos iššovimas iš povandeninio laivo. Šiuo kartą sovietų laivo - šnipio nebuvo.

Reik griauti Eifelio bokštą

PARYŽIUS. — Paryžiaus laikraščiai rašo, kad Eifelio bokštas yra gerokai surūdijęs ir greit bus nesaugu jį laikyti. Pataria, kad reikėtų jį nugriauti, o jo vieton pastatyti kitą tokį pat.

KALENDORIUS

Rugpjūtio 24 d.: šv. Baltramiejus, šv. Aurėja, Jaunutis, Aušrinė.

Rugpjūtio 25 d.: šv. Liudvikas, šv. Liucilė, Gilius, Liudyte. Saulė teka 6:08, leidžias 7:38.

ORAS

Saulėtas ir malonus oras, temperatūra apie 80 laipsnių.

Mokytojų studijų savaitė (2)

LIETUVIŠKA MOKYKLA IR JAUNIMO ORGANIZACIJOS

JUOZAS MASILIONIS

Pirmadienis, rugp. 17 d., po mėnulio užtemimo ir nepaprastai šiaurės pašvaistės išaušo labai gražus ir saulėtas. Po trumpo pasidžiaugimo gamta pradėdame darbo dieną. Visi studijų dalyviai suskaldomi į dvi grupes. Jaučiamas, lietuvių kalbos kursų klausytojai, sueina į koplyčios patalpas ir išklausoma šiuo prelegentų pasiskaitas: Leonardo Dambrūno "Kaip mokyti lietuvių kalbą" ir "Zodynas ir jo gausinimas", Antano Salio "Tarmės ir bendrinė kalba" ir Stasio Barzduko "Lietuvių kalbos rašto praktika: korespondencija".

Kita grupė, daugiausia vyresnieji, palieka salę išklausyti Vyt. Kamanto vadovaujamo simpoziumo "Lietuviška mokykla ir jaunimo organizacijos". Šiam simpoziumui skirta visa diena.

Kalbėjo penki kalbėtojai, kiek vienas po 10 minučių (neadaug šia ribą teperžengė). Algis Rugienius, detroitietis, papasakojo apie skautų organizaciją ir jos tikslus, pabrėždamas, kad šiuo metu skautai tėvynę pažinti ir jai pamilti skiria labai daug laiko. Tarp mokyklos ir skautų organizacijos neturėtų būti principinių problemų. Vietinio pobūdžio nesutariamai sprendini vietoje. Gera skautavimo ypatybė, kad daugeliui leidžia vadovauti, kelti laipsniuose, o tam reikia pasiruošimo.

Detroitietis Danguolė Jurgutienė kalbėjo apie skaučių organizaciją. Kiekvienam mergaitės amžiui čia pritaikinti įdomūs užsiėmimai, uždaviniai. Skaučių programa daug vietos skiria tautiniam auklėjimui ir mokymui. Lituaništinė mokykla duoda pagrindus, daugybę žinių, o skaučių organizacijos tas žinias jos gali praktiškai panaudoti įvairiuose užsiėmimuose, žaidimuose. Lit. mokykla ir skaučių seserija viena kitai netrukdo, o padeda. Viena vietų kur ir skaites ar skautus priima tik tuos lietuviukus, kurie lanko lituaništinę mokyklą.

Toronto Eugenijus Girdauskas, moksleivių ateitininkų pirm. gražiai papasakoja ateitininkų, šiais metais švenčiančių 60 m. sukaktį, tikslus. Ši organizacija grynai lietuviška, priima tik besimokančius lietuvius, daug laiko skiria lietuvių bei. Ir himnas sako: "Dirbkim, kovokime dėl Lietuvos".

Mokykla išmoko mokinį teoretiškai kalbos, o praktiškai kalbą pasakoti jis gali organizacijos susirinkime. Čia dar prisideda socialinis bendravimas. Jei lietuviškas jaunimas suėjęs kalbasi angliškai, nėra gerai, bet nėra dar ir taip blogai, nes susieina, būna kartu, bendrauja.

Mokytojai turėtų susipažinti su liet. jaunimo organizacijomis, jas rekomenduoti savo mokiniam.

SALFAS pirm. Sigita Krašauskas papasakoja trumpai sportinio sąjūdžio istoriją. Su lit. mokyklomis didesnio bendradarbiavimo nebuvo, bet reikėtų, kad moky-

los kartą ir metus pasikviestų ką nors pakalbėti sporto klausimais, paragintų stoti ir liet. sporto klubus.

Pr. Joga pažymi ir organizaciją iš mokyklų pusės. Mokykla mokiniui duoda daug visokių žinių, bet neišmoko viešai kalbėti, praktiškai vadovauti, sekti kitų mintis ir jas užprotokoluoti, neduoda galimybių pasireikšti. Tai duoda organizacijos.

Mokyklos turi sau skirtą pastovų laiką. Negerai, jei mokyklos laiku organizacijos daro savo susirinkimus ar išvykas. Organizacijos turi skatinti savo narius lankyti mokyklą, o mokyklos savo mokinius dalyvauti organizacijose.

Studijų savaitės dalyviai pasiskirsto būreliais apie simpoziumo smulkiai išdiskutuoja.

Popietiniame posėdyje būrelių vadovai praneša diskusijų rezultatus. Pr. Joga, žiūrėjo į organizaciją iš mokyklų pusės, praneša, kad gerai, jei organizacijos savo programose naudoja lituaništinis dalykus ir juos savo metodu pereina. Čia jokių susikirtimų negali būti. Tik reikia prašyti, kad nesusikirstų organizacijos laikus su mokyklos laiku. Mokyklos darbas labai priklauso nuo tėvų, todėl reikia ieškoti kontakto su jais mokyklos laiku. Reikia ieškoti būdų pratęsti lituaništinę mokymą daugiau kaip 8 skyr., o daugeliu vietų tai nesiseka. Ten ypatingai svarbų darbą galėtų atlikti organizacijos.

Sigitui Krašauskui išvažiavus, sportininkų būrelio diskusijų rezultatus praneša kun. J. Staškevičius. Sportininkai sujungia kartais ir tokią jaunimą, kuris į kitokias organizacijas neįeina. Sportininkai buvo atitrūkę nuo lietuviškojo švietimo, bet dabar bandys užmegzti kontaktą. Norima žinoti, kokia forma sportas priimtinas lit. mokyklai.

E. Girdauskui išvažiavus, ateitininkų būrelio išvadas praneša Jūratė Jasaitytė. Visi sutinka, kad ateitininkų organizacija turėtų arčiau bendradarbiauti su lit. mokyklomis, rengti bendrus minėjimus, sudarant jaunučių programą, bendradarbiauti su švietimo taryba.

Skautų vardu išvadas pranešė D. Jurgutienė ir A. Rugienius. Jie pageidauja, kad mokytojai ieškotų naujų metodų lit. dalykam išdėstyti, organizacinę veiklą derinti su mokykla. Mokykla turi skatinti mokinius įsijungti į organizacijas, o organizacijos savo jaunuosius narius — lankyti mokyklą.

Visą valandą trukusiose diskusijose daugelis dalyvių dar pasiskaitė savo nuomones ir pageidavimus liet. mokyklos ir jaunimo organizacijų santykių klausimu.

Vakare, vadovaujant muz. F. Stroliai, salėje padainuota, pašokta ir pagiedota. Vakaras buvo baigtas gražia J. Stroliaus giesme "Viešpatie, parvesk".

Lituaništinės mokyklės Moocoje, Sao Paulo, Brazilijoje, pradinės mokyklos klasė klausosi istorijos bei lietuvių kalbos mokytojo Roberto Vidžiūno. Kartu dalyvauja geografinės mokytoja Aldona Valavičienė. Pamokos vyksta naujoje šv. Kazimiero (Tėvų jėzuitų) parapijos salėje.

PROF. V. MANELIS PRISIMENANT

Penkerių metų mirties sukakties proga

JONAS JASAITIS

Taip jau yra, kad, prisimenant mirusį asmenį, pirmiausia iškyla vienas vaizdas, kuris kar tojasi su kiekvienu prisiminimu. Vienodas vaizdas iškyla, kai prisimenu prieš penkerius metus mirusį prof. Vitą Manelį.

Pabaltijo universitete studėnai, eidami į paskaitas ir trumpindami kelią, kirsdavo kampa pro neaiškios kilmės medžiukštį, per kaadise buvusią gražią pievą numindami aiškų taką. Stovyklos vadovybė į patį tako vidurį kaip tik šalia medžiukščio įsmeigė lentą su užrašu "nieht betretten muss Wiese werden" (nevaikščiokite, čia užaugo pieva).

Kartu su latviu Aleksiū Rubuliu (dabar iškiliu latvių rašytoju) traukiant į popietines paskaitas, prie medžiukščio prikalta kitą lentą su užrašu: "nieht abhauen, muss Apfelbaum yerden" (nenukirskite, medis taps obelimi). Šis sąmojingas užrašas privertė profesorį sustoti ir santūriai nusijuokti.

Prabildamas į mus profesorių priminė pastangų beprasmiškumą ir kad juokams prikalta užrašas yra prasmingesnis, nei draudžiantis eiti per kadaise buvusią pievą, nes kaip iš to medžio niekada nebus obelies, taip ir toje vietoje nebus pievos.

Šis įvykis man kiekvieną kartą mintyje tuo pačiu vaizdu atsikartoja prisiminus a. a. prof. Vitą Manelį.

Naudokite laiką prasmingai

Prof. V. Manelis nebuvo gražbūlys ir nemėgo viešai kalbėti. Paskaitininkas buvo geras, ypach akademinio lygio auditorijai. Po kalbųose būdavo įdomus ir turėjo polinkį į humorą.

Esant universiteto rektorium studentų reikalams (Pabaltijo u-tė buvo trys rektorai), suprantama, kad, norint ar nenorint, ne kartą tenka viešai pakalbėti, o ne tik paskaitas skaityti. Prisimenu prof. Manelio pasisakymus tuolaikinių gyvenimo sąlygų atžvilgiu. Jo mintis buvo, kad, nepaisant gyvenimo sąlygų sunkumo, turime daug laiko, kurį reikia sunaudoti prasmingai. Tam yra sąlygos, ir jas išnaudokime, kiek galint daugiau pasisemiant mok

Gyvenimo kelias

Prof. V. Manelis gimė 1910 m. vasario 17 d. Baigęs Rokiškio gimnaziją, 1927-31 m. Žemės ūkio akademijoje Dotnuvoje studijavo agronomiją. 1932 m. gavo diplomuoto agronomo vardą, o 1939 m. agronomijos daktaro laipsnį. Baigęs u-tą pasilikio dirbti akademijoje pradžioje asistentu ir dėstytoju, vėliau — docentu ir prorektorium.

Vokietijoje įsikūrus Pabaltijo universitetui V. Manelis įsijungė į jo darbus. Profesorio buvo rektorius studentų reikalams. Atvykęs į JAV 1953 m. Chicagoje u-tė gavo biznio administracijos magistro laipsnį.

V. Manelis aktyviai dalyvavo ir visuomeniniame gyvenime. Lietuvoje buvo aktyvus narys įvairių su profesija susijusių organizacijų, taip pat priklausė ateitininkams. 1960-62 m. pirmininkavo ateitininkų sendraugijai c. valdyboje. Ekonominiais ir visuomeniniais klausimais vėlionis rašė Žemės ūkyje, Lietuvos Aids, Drauge, Lietuvoje, Lithuanian ir kitoje spaudoje. Buvo Lietuvių enciklopedijos bendradarbis.

DR. ANNA BALIUNAS

AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2858 West 63rd Street
Val. kasdien 10-12 val. ir 7-9 val. šeštadieniais 10-12 val. Trečiadienį ligoninėje priima susitarus
Ofiso telefonas: PR 5-3229
Res. tel. Walbrook 5-5076

DR. K. G. BALUKAS

AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-6446
Pirmą ligonius pagal susitarimą tel. neatidėliotai, skambinti 174-801

DR. VL. BLAŽYS

PLAUČIŲ IR VIDAUS LIGOS
3901 West 63rd Street
Kampos 63-606 ir California
Val. kasdien nuo 8-8 val. vakaro. Šeštadieniais 2-4 val. ir 12-12 val. Trečiadienį ir kitu laiku pagal sutartį
Ofiso telefonas: 476-4042
Res. tel. Walbrook 5-3048

DR. C. K. BOBELIS

Iskarto ir Slapomo Taki
Chirurgija
Tel. 695-0533 — Elgin
425 No. Liberty Street
Roz. 25 Elgin Illinois

TREJOS DEVYNERIOS

Esame išimtinai šių nuostabių gydymų žolių platintojai. \$3.00 ir persiuntimas 75 ct. Siunčiame ir C.O.D. Mūsų vaistinėje gaunama: sėmenys, Apyniai, Kadugių uogos, Ramūnėliai, Kačvuogės, valerijono šaknys ir daugybė kitų gyd. žolių.

J. & J. PHARMACY

2557 West 69th Street, Chicago, Illinois 60629
TELEF. — Prospect 6-4363

FRANK'S TV and RADIO, INC.

3240 SO. HALSTED STREET Tel. — CA 5-7252
DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJOS, RADIO, STEREO APARATŲ PARDAVIMAS IR TAISYMAS
SPALVOTOS TELEVIZIJOS APARATAI

since 1914...

MIDLAND SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
400 ARCHER AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60628
PHONE: 254-4678

5%
PASSBOOK SAVINGS
All Accounts
Compounded Daily
Paid Quarterly

6%
2-YEAR SAVINGS
CERTIFICATES
(Minimum \$5,000)

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

4545 WEST 63rd ST., CHICAGO, ILL. 60629. Tel. Ludlow 5-9500

Second class Postage paid at Chicago, Illinois. Published daily, except Sundays, legal holidays and days after Christmas and Easter by the Lithuanian Catholic Press Society.

Subscription: \$17.00 per yr. in Cook County, Illinois, \$15 per year outside Cook County, \$18 foreign countries.
Pre-numerata: Metams 1/2 metų 3 mėn. 1 mėn.
Cook County, Illinois: \$17.00 9.00 5.00 2.00
Kitur JAV: \$15.00 8.00 4.50 1.75
Kanadoje ir kitur užsieny: \$18.00 9.50 5.50 2.25

• Redakcija straipsnius taisyso savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo, juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prištinčiamos gavus prašymus.
• Redakcija dirba kasdien 8:30 — 4:30, šeštadieniais 8:30 — 12:30.
• Administracija dirba kasdien 8:30 — 4:30, šeštadieniais 8:30 — 12:00.

Tel. ofiso HE 4-5849, rez. 288-9233

DR. PETER T. BRAZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2434 West 71st Street

Val. pirm. ketv. 1-4 vakare 7-9 antr. penkt. 1-5, treč. ir šešt. tik susitarus

DR. ANTONIO RUDOLFO KALNINIS

OPTOMETRISTAS

2700 West 51st Street

TEL. GR 6-3400

Val. pagal susitarimą: Pirmad. ir ketv. 1-4 ir 7-9; antradien. ir penktadien. 10-4; šeštadien. 10-2 val.

Ofs. 735-4477, Rez. PR 6-6900

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGE

SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCIJŲ LIGOS

NORFORD MEDICAL BUILDING

6449 So. Pulaski Road

Valandos pagal susitarimą

Res. Tel. GH 8-0873

DR. W. M. EISIN-EISINAS

Akusheris ir moterų ligos

Ginekologinė Chirurgija

6132 S. Kedzie Ave., WA 5-2676

Valandos pagal susitarimą. Jei neatidėliotai, skambinti: MI 3-0001.

Ofiso tel. PR 8-2220

DR. JANINA JAKSEVICIUS

GYDYTOJA IR CHIRURGE

JOKIA

VAIKŲ LIGOS

2656 West 63rd Street

Pirmad., antradien., ketvirtadienį ir penktadienį nuo 12 iki 3 val. ir nuo 5 iki 8 val. vak. Šeštadienį nuo 1 iki 4 val.

Ofs. PO 7-6000, Rez. GA 3-7278

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

3844 West 63rd Street

Val. kasdien nuo 1-4 p. p. ir 6 iki 8 val. Trečiadienį ir šeštadienį uždaryta

Ofiso ir buto tel. Olympic 2-1381

DR. F. V. KAUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1407 So. 49th Court, Cicero

Val. kasdien 10-12 ir 4-7. Trečiadienį ir šeštadienį tik susitarus

DR. ALG. KAVALIUNAS

GYDYTOJA IR CHIRURGE

SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGŲ IR KRAUJO SPECIALYBĖ

5540 S. Pulaski Rd.

Valandos pagal susitarimą

Skambinti 585-2525

Telef. veiklia 24 val.

Tel. — REliance 6-1811

DR. WALTER J. KIRSTUK

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

(Lietuviai gydytojai)

3925 W. 59 Street

Val. pirmad., antradien., ketvirtadienį ir penktadienį nuo 12 iki 4 val. p. p. ir 6-8 val. vak. Šeštadienį 12-3 val. p. p. Trečiadienį uždaryta.

DR. IRENA KURAS

GYDYTOJA IR CHIRURGE

KIDKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTE

MEDICAL BUILDING

7156 South Western Avenue

Pirmad., antradien., ketvirtadienį ir penktadienį nuo 11 val. iki 1 val. p. p. ir nuo 6-8 val. vakare. Trečiadienį nuo 11 val. ryto iki 1 val. p. p. Šeštadienį 11 val. ryto iki 5 val. p. p.

Ofiso telefonas: RE 7-1168

Res. tel. 239-2919

Tel. ofiso ir buto Olympic 2-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4938 W. 15th Street, Cicero

Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. Iškylus trečiadieniais

Šeštadieniais 12 iki 4 popiet.

DR. MARIJA LINAS

AKUSERIA IR MOTERŲ LIGOS

2817 West 71st Street

Telef. HEimlock 6-3545

(Ofiso ir rezidencijos)

Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. PR 8-7773, Rez. PR 6-4733

DR. A. MACIUNAS

CHIRURGAS

2858 West 63rd Street

Pirma tik susitarus

Valandos: pirmad. ketv. 1-4 vak. antradien. 1-2 val.

Ofiso HE 4-1818, Rez. PR 6-9901

DR. J. MEŠKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Specialybė vidaus ligos

2454 West 71st Street

(71-os ir Campbell Ave. kampas)

Pirm. ir penkt. 2-4 p. p.

Antradien. ir ketv. 9-11 v. r.

ir 4-8 p. d. Šeštadienį 9 v. r. iki 12:00

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS

Kalba lietuviškai

2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149

Tikrina akis. Pritaiko skinius ir "contact lenses".

Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. A. PUSTELNIKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

SPEC. VIDAUS LIGOS

Tel. Ofiso PR 6-7800; Namų 925-7699

5159 South Pamen Avenue

Valandos tik pagal susitarimą

Trečiadieniais uždaryta

Telef. — 423-2600

DR. E. RINGUS

RENTGENOLOGAS

9760 South Kedzie Avenue

Val. pirmad., antradien., ketvirtadienį ir penktadienį 8 v. r. iki 9 v. r. Treč. ir šeštadienį 8 v. r. iki 5 popiet.

DR. ZIGMAS RUDAITIS

SPEC. ORTHOPEDIJOS LIGOS

2745 West 69th Street

Tel. 737-2290; ofiso ir rezidencijos

Pirmą ligonius tiksliai susitarus — (By appointment)

DR. LEONAS SEIBUTIS

Inkstų Pūslės ir Prostato

Chirurgija

Ofisas 2454 W. 71st Street

Val. anrad. nuo 2-5 popiet.

ketvirtadienį nuo 6-8 vakaro

Ofiso tel. 776-2880; Rez. 448-554

DR. J. J. SIMONAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Adresas: 4255 W. 63rd Street

Ofiso tel. REliance 5-4410

Rez. GRowellhill 6-0617

Valandos: pirm. ir ketv. nuo 12 val. iki 2 val. p. p. ir nuo 7 iki 8 v. vak.; antr. ir penkt. nuo 12 iki 2 val. p. p. ir vakarais pagal susitarimą.

DR. P. STRIMAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Bendra praktika ir chirurgija

Ofisas 3760 W. 71st Street

Telefonas 925-8296

Valandos: 2-8 v. v. penktadienį 10-12 v. r., 2-8 v. vak. Šeštadienį 1-4 v. vak. Sekmd. ir trečiadienį uždaryta

Res. tel. WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

BEND

GUDIJOS RUSINIMAS

Vesdami ilgą ir sunkią kovą dėl savo tautos laisvės, mes ieškome draugų, kurie galėtų mums vienu ar kitu būdu padėti. Natūralu, kad daugiausia dėmesio skiriame didžiosioms šalims, nes ir mūsų priešas bei prispaudėjas yra didžiulė valstybė. Tačiau kažin ar ne permazai dominės mūsų kaimynais ir kitomis Sovietų paverptomis tautomis, su kuriomis mus ypatingai riša bendra nelaimė.

Šiuo atžvilgiu mūsų natūralūs sąjungininkai yra artimieji kaimynai: latviai, estai, ukrainiečiai ir gudai, toliau — moldavai, įvairios Kaukazo ir Azijos tautos.

Šia proga norime dėmesį atkreipti į mūsų rytų kaimynus gudus, su kuriais keletą šimtų metų vienoje valstybėje gražiai gyvenome, o ir dabar einame šaliniais, tą patį rusiškai sovietinį jungą vilkdami. Apie dabartinį gudų vargą ir skurdą sovietinėje okupacijoje, o taip pat apie jų laisvės troškimus įvairiomis progomis daugiau žinių pateikia jų išeivių spauda, taip pat Muenchene, Vakarų Vokietijoje, ukrainiečių rūpesčių kelio mis kalbomis leidžiamas "ABN Correspondence".

Gudų tautinis atgimimas prasidėjo maždaug tuo pačiu laiku, kaip ir lietuvių. Pirmasis didžiulis gudų atstovų ir veikėjų kongresas įvyko Minske 1917 m. sausio mėn. viduryje. Ten suvažiavę 1972 atstovai pasisakė už nepriklausomą Gudiją. Rusams palankių bolševikų atstovų kongrese buvo labai nedaug. Šio kongreso išrinkta ir jo įgaliota taryba 1918.III.25 paskelbė Gudiją nepriklausoma valstybe, kurią netrukus de jure pripažino Austrija, Čekoslovakija, Estija, Suomija, Gruzija, Latvija, Lietuva ir Ukraina. De facto Gudiją pripažino Bulgarija, Danija, Prancūzija ir Jugoslavija.

Tačiau jaunai Gudijos respublikai, didelėms rusų bolševikų kariūnoms pajėgoms spaudžiant, nepavyko savo laisvės apginti. Tiesa, gudai beviltiškai kovojo. Jų partizaninės kovos prieš rusus baigėsi tik 1929 m.

1921 m. Sovietų Rusijos — Lenkijos sutartimi Gudija buvo tarp šių dviejų valstybių padalyta. Maždaug du trečdaliai Gudijos žemių ir žmonių atiteko rusams, trečdalis lenkams. Pokario metais Sovietai prijungė prie sovietinės Gudijos ir lenkų valdytas žemes, tačiau didelę rytinės Gudijos dalį jau ankščiau buvo nuo jos atskyrę ir prie Sovietų Rusijos prijungę. Dabartinė sovietinė Gudija apima 83.000 kvadratinį mylių plotą, kuriame yra apie 9,5 ml. gyventojų.

Keletas skaičių vaizdžiai kalba apie Sovietų genocidą mūsų kaimynų gudų atžvilgiu. 1918 — 1933 m., revoliucijos, laisvės kovų ir priverstinio kolektyvizacijos bei deportacijų metu, Gudija nužudytais ir ištremtais ne-

teko daugiau 2 milijonų žmonių. 1932 — 1933 m. siautėjęs badas pareikalavo netoli milijono aukų. Daugiau kaip 2 ml. gudų žuvo II pas. karo metu, vokiečių ar bolševikų partizanų nužudyti. Per 51 sovietų valdytojų metus į Sibirą ir kitas Rusijos sritis buvo ištremti apie 2 ml. gudų. Natūralus gyventojų prieauglis, savaime aišku, negalėjo užpildyti atsiradusios gyventojų tuštumos ir ją tuojau pripildydavo rusų kolonistai.

Ligi I pasaulinio karo Gudijos teritorijoje buvo 3,552 bažnyčios ir 25 vienuolynai, iš jų apie 80 proc. ortodoksų, 15 procentų katalikų. Šiuo metu, po keliadesimties metų intensyvios kovos ir spaudos prieš religiją priemonių, visoje Gudijoje tebėra gal tik tuzinas bažnyčių. Ir tai jos skirtingos ne tiek gudų tikintiesiems, kiek laikomoms propagandos sumetimais parodyti užsienio turistams. Beveik visi gudų vyskupai, kunigai, vienuoliai buvo suimti, daugelis jų buvo sušaudyti ar lėtinio būdu koncentracijos stovyklose nužudyti.

Gudijos rusifikacija ir kolonizacija yra labai toli pažengusi ir šiandien apie pačios gudų tautos buvimą daugelyje Gudijos vietų nebetenka kalbėti. Visose aukštosiose, aukštesniosiose ir net pradžios mokyklose rusų kalba yra pirmaujanti. Iš 260 Gudijoje leidžiamų sovietinių laikraščių tik nežymus jų skaičius spausdinamas gudų kalba. Gudų kalba leidžiamų knygų skaičius kasmet palaipsniui mažinamas. Gudijoje vis daugiau spausdinama rusų kalba leidžiamų knygų, kurių pavadinimų skaičius ir tiražai yra toli prašokę gudishkas knygas.

Gudijos miestai jau yra rusiškai. Gudiją administruoja iš Rusijos atsiųsti valdininkai, visose įstaigose vartojama rusų kalba. Gudai patriotai, kurie iš pačių gudų komunistų tarpo išauga, yra sekami ir beatodairiškai, jeigu nesumaikinami, tai iškelti ir tolimas Rusijos sritis.

Tačiau sovietinė Gudija formaliai "tvarkosi nepriklausomai" ir turi teisę iš Sovietų Sąjungos išeiti... Reikia dar pridėti, kad Gudijos sovietinė respublika oficialiai yra atstovaujama Jungtinėse Tautose ir yra net šios organizacijos steigėja.

Dabartinė Gudija yra liūdnas, bet labai akivaizdus pavyzdys lietuviams, kas bus iš mūsų tėvynės, jeigu bolševikams rusams pavyks okupuotą Lietuvą valdyti tiek metų, kiek jie jau valdo Gudiją. Juk Lietuva, sovietinių rusų žodžiais, "vis sparčiau žengia socializmo keliu ir baigia vytis broliškas respublikas", žinoma, jų tarpe ir Gudiją.

Gudijos ir kitų Sovietų pavergtų Lietuvos kaimynų nelaimė nėra vieno gudų nelaimė. Ji yra ir mūsų nelaimė bei sakusmo dalis. Taigi ir kova dėl savo kraštų laisvės turi būti vieninga.

b. kv.

RUSIJOS - VOKIETIJOS BENDRAVIMAS

Abiejų tautų imperializmas. Vokiečių įtaka rusams

GEDIMINAS GALVA

ka liko stipri Rusijoje iki carinės santvarkos žlugimo. Nuo Mikalojaus I įsivyravo paprotys carams vesti vokieaites, kurios globojo vokiečius Rusijoje.

Komunistų bendravimas

Karl Marxas pranašavo, kad buržuazinė revoliucija Vokietijoje paruos kelią proletariato revoliucijai. Rusus jis laikė ne tik bereikšmiaus, bet ir nepasiruošusiais revoliucijai daryti.

Vladimir Ulianovas - Leninas, mongolų ir žydų kilmės, samprotavo, kad, tik Vokietijoje įvykus revoliucijai, jos bangos pasieks Rusiją. Abu komunistų ideologai klydo.

Leninas 1917 m. paskelbė šūkį: taika be sričių prijungimo ir karo nuostolių atsisėmimo. Šiuo šūkiu bandė palenkėti vokiečius revoliucijai. Lietuvos Brastos sutartimi, padaryta 1918 m. kovo mėn., kuria Leninas biauėjosi ir dėl jos sudarymo grasino pasitraukti, vėliau ją teisinio: reikia užleisti erdvę laikui laimėti. Keliems mėnesiams pralinkus, jis vėl pasmerkė minėtą sutartį, kurią Paryžiaus ir Londonas vadino išdavyste.

Prieštaraujančias posūkius Leninas siekė revoliucijos Vokietijoje. Spartakiečių sukilimas Berlyne žadino viltis, bet tarybinės santvarkos Bavarijoje žlugimas užgesino revoliucinę ugnį Vokietijoje. 1921 kovo mėn. sukilimui nepavykus, Sovietai liovėsi kurstyti revoliuciją vokiečiuose.

Praslinko keleri metai, kol didžiausi ideologiniai priešai rusai skirtingais sumetimais 1939 m. sudarė nepuolimo sutartį.

Juo katiną glostai, juo ans uodegą kelia. (Palangiškių patarlė).

Weimaro Vokietija ir Sovietai

Pirmaisiais ano pokario metais dar silpni Sovietai dėjo didžiausias pastangas sunaikinti vadinamą vokiečių Weimaro respubliką. Bandymams nepavykus, Maskva ėmė ieškoti glau-

okupuotoje Lietuvoje. Čia randame: "Kodėl jūs po darbo stovite eilėje prie kefyro? Kodėl negalite išsiųsti laiško, prieš eidamas į darbą? Kodėl dėl degtukų dėžutės vėlai vakare turite veržtis net į restoraną? Kodėl dėl pupelių kavos iš Antakalnio reikia važiuoti net į miesto centrą? Kodėl, kai jūs vonią aptraukia rūdys, pardavėja tyli?... Kodėl tiek daug tų 'kodėl'".

Kai žmonės dirba "valdiškai", ne sau, tai ir jų pastangos skurdžios. Tame pat straipsnyje skaitome apie nuotaikas krautuose: "Paklausį pardavėją — ji tyli, antrą, trečią kartą klausį — iš viso nusisuka. Burbtelės, — malonę atseit padarė". J. Žvilb.

VILNIAUS VYSKUPO UŽRAŠAI

JONAS DULEBAITIS
ROMANAS

DŽIAUGSMINGASIS

39

— Bet kodėl tu man nieko nepasakoji apie tą, su kuriuo tu dabar esi labai arti? — paklausė manęs kunigas Juozas.

— Tu žinai, kodėl, — atsakiau aš. — Jei norėčiau apie jį sužinoti tai, ką aš žinau, tu turėtum liautis buvęs čia. Nejaugi to norėtum?

— Ne, — atsakė kunigas Juozas.

— Yra dar ir kitas būdas, labai gerai paliudytas su jiu ir artimus santykius. Tai yra kaltė ir atgailos kančia. Dovydas suėjo į labai artimus santykius su Dievu tik po to, kai buvo nusikaltęs ir prisidėjęs bausmę. Taip yra ir su kiekvienu žmogumi. Teisingai sako Hoelderlinas: "Daug kas beviltiškai stengėsi aptarti patį Džiaugsmingąjį džiaugsmingai. Tik dabar pagaliau jis atsidengia man šiam sielvarte."

— Ar tikrai jis yra pats džiaugsmingasis? — paklausė Juozas.

— Sielvartinio džiaugsmo jam aptarti tikrai ne-

gana. Visi vardai jam aptarti yra nepakankami. Nepakankamas yra jo ir pavadinimas džiaugsminguoju. Jis yra ne tik Džiaugsmingasis, bet ir greičiau Linksmasis, ir tai linksmiausias iš linksmųjų.

— Kas yra džiaugsmas? — paklausė Juozas.

— Tikroji džiaugsmo esmė yra buvimas namie, yra artimybė šaltiniui. Džiaugsmas, kurį sukelia poezijos rašymas glūdi tame, kad poetas grįžta prie versmės, kad jis pareina namo. Pats Linksmasis iš linksmųjų sutinka grįžtantį namo ir jį pasveikina. Tuo būdu jis atidengia ir patį save.

Gimtieji namai pasižymi kažkokia neapsakoma giedra. Dėl to grįžimas namo yra susijęs su nepaprasto džiaugsmo išgyvenimu. Grįžimas namo iš tikrųjų yra grįžimas prie savo paties versmės. Čia yra visas arti. Čia nieko nėra toli. Artuma yra kiekvieno šaltinio paslaptis. Tačiau mes patys niekada negalime šios šaltinio paslapties atidengti ir jos išanalizuoti.

Kiekviena tėvynė ir motinystė, nors ir žemiškos, savyje talpina buvimą prie versmės palaimą. Dėlto ji kelia neišsakomą džiaugsmą. Ji apreiskia Džiaugsmingąjį artybę.

Džiaugsmingasis atsiduoda pilnai grįžusiam namo. Džiaugsmingasis yra asmuo, kuris, rodos, neturi kito uždavinio, kaip priimti svečius ir mus pralinksminti. Ir nereikia sakyti, kaip šis linksmas gydo visas mūsų žaizdas. Viskas tada yra savo vietoje. Viskas yra namie.

— Džiaugsmingasis yra labai giedras. Čia nėra

EUROPOS PAJŪRIŲ UŽTERŠIMAS

Vandens ir oro teršimas jaudina ir europiečius

AL. TENISONAS, Belgija

Vis daugiau ir daugiau šaukiama apie mūsų Žemės planetos supantį oro sluoksnio užteršimą ir mokslininkai pradeda nerimauti, kad ateityje mums yra pavojus uždusti nuo Žemės atmosferos užteršimo, nuo įvairių dujų ir chemikalinių dulkių, kurios išskyla į orą, užteršia atmosferą ir trukdo saulės spinduliams prasiskverbti per ją šviesi ir šildyti kaip žiloje senovėje.

Bet kaip gi yra su mūsų Žemės planetos vandenimis? Žemės astronautai ant Mėnulio kojų nesušlapino, vandens dar nerado, bet mes gi jį dar turime ant žemės, nors ir tai ne visur pakankamai. Bet ir ten, kur jo apšėlia yra, jis darosi nebetinkamas, pavojingas naudoti. Prie žastis tam, kad lygiagrečiai su oro užteršimu dar greitesniu tempu eina mūsų vandenų užteršimas. Noriu čia truputį paliesti Europos pajūrius. Apie jos upes tik tiek paminėsiu, kad jos šiandien neša į jūrą daugybę nešvarumų, kanalizacijų srutas ir upės virsta mirusiomis upėmis. Taip apie 80% Belgijos upių nebeturi žuvų ir kitų vandens gyvių.

Įtartinų ir pavojingų zonos

Šiomis dienomis sujudimą Šiaurės jūros pakrantėje sukėlė Belgijos vartotojų unija, paskelbdama Šiaurės ir Viduržemio jūrų vasarviečių vandenų bakteriologinių tyrinėjimų duomenis. Remiantis hidrologų ir bakteriologų tyrinėjimais, jie Šiaurės pajūrio vandenį pavadinę "kanalizacijos" vandenimis ir pagal jų užteršimo laipsnį įvairiomis ligų bakterijomis suskirstė tuos vandenį į keturias zonas: 1) įtartiną zoną, 2) pavojingą, 3) labai pavojingą

ir 4) įtartiną pajūris. Paskelbė ir žemėlapių su nurodymais apie šiaurės ir Viduržemio vassarviečių vandenų švarumą.

Žinia sukėlė nerimą ne tik tarp vasarotojų, bet labiausiai tarp pajūrio vasarviečių lankytojų. Net Belgijos Sveikatos ministerija ramindama gyventojus, paskelbė, kad jokio pavojaus užsikrėtimo ligomis nuo maudymosi jūroje nėra, kad tyrinėtojų duomenys perdėti. Tačiau profesoriai savo paaiškinimu neatšaukė, pabrėždami, kad Belgijos pakrantės priklausančios prie įtartinų vandenų sričių ir viename ml. (cm3) vandens colibakterijos viršija 10, 000 skaičių, o fekale streptokokden — 1000 skaičių (fakal paeina nuo išmatų).

Panašūs tyrinėjimo duomenys buvo paskelbti ir kaimyninėse Olandijoje. Jų speciali įstaiga Consumentenbond žada daryti vandenų tyrinėjimus, bet rezultatus paskelbs tik rudėnį, taigi jau po vasaros sezono uždarymo. Suprantama, kad Europos pajūrio kuroty — vasarviečių vandenų švarumo klausimas be galo opus. Visų miestų ir fabričių kanalizacijų vamzdžiai nukreipti į upes, o per jas į jūrą. Jei tokiu tempu eis toliau vandenų užteršimas, hidrologai numato, kad po kokių 25 metų Šiaurės jūroje nebeplauks nė viena žuvis. Grobuoniškai naikinama ir Šiaurės jūros augmenija, kuri švarina, dezinfekuoja jos vandenį, teikia maistą žuvisms ir įvairiems mikroorganizmams, kurie iki šiolie pa laikydavo jūros vandenys tam tikrą jūros augmenijos ir gyvių pusiausvyrą. Šią augmeniją jūros dugne naikina žvejų naudojamas žvejybos būdas — prieš velkamą tinklą jūros dugnu velkamas sunkus rėtelis. Tuo būdu pagaunama daugiau žuvies, bet ir "suariamas" jūros dugnas su jos augmenija ir naikinamas maistas žuvisms ir naudingoms vandenų bakterijoms.

Reikia tarptautinės kontrolės

Viduržemio jūros vanduo permatomas, skaidrus, taigi turėtų būti švarus, bet prof. Korringa sako, kad skaidrus vanduo ne visuomet yra švarus. "Pvz. Viduržemio jūra. Ten jūr mato te kiauurai iki dugno, bet aš mie liau maudaus Bergene, kaip Ni-coje. Biologinis vandens atšvarinimas tame skaidriame vandenyje neįvyksta. Mikroorganizmai, kurie naikina vandens

(Nukelta į 5 pusl.)

Paskutiniu metu vakariniai vokiečiai sukūrė stiprią civilinę aviaciją, pastatė modernių keleivinių lėktuvų ir ėmė stipriai konkuruoti kitų kraštų lėktuvų bendrovėms. Čia matome vieną iš didžiųjų jų lėktuvų.

LIETUVIŲ TAUTINIAI ŠOKIAI BULIŲ ARENOJE

A. SAULAITIS, S.J.

Antrasis Grandinėles pasirodymas Venecueloje įvyko kariuomenės šventės proga, IV Venecuelos diviziono globojamas, didžiausioje krašto bulių kovų arenoje Maracay mieste.

Tą pačią dieną, aplankę diviziono štabą, gubernatorių ir padėjė vainiką prie Bolivar paminklo miesto viduryje, Grandinėles dalyviai nuskubėjo iš kariuomenės parūpintų patalpų į Maestranza Maracay.

Kariuomenė jau buvo įruošusi daugiausiai šviesų, platformą ir įtaisius garsiakalbius bei scenai šviesas. Prie arenos galo, pavadinto "Prezidentūra", jau plevėsavo Venecuelos ir Lietuvos vėliavos. Arena visai apskrita, su aukštais kraštais, kuriuose telpa daugiau kaip 8,000 žiūrovų. Ši kartą kariuomenė atspausdino ir, lėktuvui nukritus su dviem lakūnais, septyniais žūpiais išvežiojo po miestą 20,000 kvietimų, kviečiančių į Grandinėles pasirodymą.

Visi arenos suolai cementiniai, paskirstyti į dalis. Vienoje vietoje kariai nurodė sėsti lietuviams, kitur sėdosi kareiviai, lakūnai ir šiaip publika, kurios prisirinko apie 3,000 žmonių, aišku, dauguma venecueliečiai, nes Maracay mieste tėra apie 150 lietuvių. Pagal vietinį paprotį, žmonės rinkosi lėtai, ir pasirodymas prasidėjo jau temstant, apie pusę septynių vakare. Kadangi kraštas yra netoli pusiaujo, dienos ir naktys būna maždaug to paties ilgio — apie dvyliką valandų; aušra ir saulės nusileidimas yra labai staigūs.

Pulkininkas, generolo štabo paskirtas vesti programą, prižiūrėjo visą ruošą ir pradėjo vakarą. Priekyje sėdėjo štabo nariai, karininkų šeimos. Aurelija Zalnierūnaitė — Ross trumpu žodžiu ispaniškai pristatė Grandinėles. Žiūrovams taip pat buvo išdalytos programos.

Šokėjai turėjo prisitaikyti prie sąlygų — nebuvo galima greitai išbėgti nuo scenos už užuolaidos persirengti ar pakeisti kitus šokėjus, — reikėjo nultipti laiptais, eiti lentomis išklotu takeliu ir persirengti kambariuose, normaliai naudojamoje medicinos reikalingumams, kai arenoje vyksta jaučių kautynės (vienos jų buvo numatytos sekanciam sekmadieniui). Aplink areną lauke spietėsi ledų, gerimų bei užkandžių pardavėjai, suomė pirkėjų didesnį skaičių.

Ryto Babicko vadovaujamas Grandinėles orkestras užtraukė melodijų pynę, kurią du kartu paskarto, kol šokėjai ratu apėjo visą iškeltą platformą, o publika atsiliėpė plodama. Tada prasidėjo kepinė ir kiti šokiai.

Arenoje buvo lengviau stebėti venecueliečių žiūrovus kaip teatrą, kur būna tamsiau. Nors dauguma matė šokius tik pirmą kartą, bet reaguavo tiek ir muzikos takta, tiek ir šokėjų išraiškas. Humoristinių šokių — (pakeltų į klumpakojis) metu reaguavo šypsodamasi ir juokdamasi, kaip ir reikia. Tikrai šokis ir muzika buvo "Gerios valios kelionės" graži išraiška.

Nežinau, ką manė šokėjai, mat tik vieną galą pripildytą, kai arenoje galėjo tilpti daugiau žmonių, bet dalyvių plojimas buvo tikrai didelis, o jis gerai girdisi aukštomis sienomis Plaza Toros centre. Įėjimas buvo nemokamas — visi buvome kariuomenės svečiai.

Man pačiam neteko matyti pasirodymo pabaigos, kada generolas pats sveikino Grandinėles ispanų kalba, o leit. Petrusėvičius ją išvertė į lietuvių kalbą, arba kai Jurgis Bieliūnas LB vardu įjėms atsakė. Galima tikrai įsivaizduoti, kad sveikinimai buvo tiek pat nuoširdūs, kiek asmeniškai susitikimai su generolu ir jo štabu tą patį rytą.

Grandinėle tada turėjo nuvykti į Circulo Militar, karininkų ramovę, vaišėms. Anksčiau buvo

planuoti ir šokiai, pasilinksminimas, bet žuvus dviems lakūnams, kurie prieš savaitę virš miesto metė kvietimus į kariuomenės šventės programą, ši vakarėnis šventės programa, ši vakarėnis dalis buvo susijaudinusio generolo atšaukta.

Po to, apie 11 val., jau poilsis ir pirmoji rami naktis Venecueloje. Sekancią dieną, ketvirtadienį, dalyviai praleido apžiūrėdami Maracay miestą ir, lietuviams prekybininkams susitarus, pirkdami prekes, daugiausia brangenybes bei suvenyrus, savikaina. Po

"Drauge" jau galima gauti naujai išleista informacinį leidinį

KAIP SUDAROMI TESTAMENTAI

Paruošė dipl. teis. Pranas Šulcas

Cia nuosekiai aptariamas testamentų reikalingumas ir jų galia, bei nurodoma jų forma ir paduodami pavyzdžiai ne tik pagal JAV veikiančias įstatymus bet ir Vokietijoje, Anglosaksų pasaulyje bei Nepriklausomoje Lietuvoje.

Atskiru skyriumi — "Klausimai ir atsakymai" — aiškinami su testamentų sudarymu kylančiantys lengvai suprantami nurodymai, ką daryti kaip kodėl ir kokių vengti

Knygos kaina 3.00 dol. Illinois gyventojai prašomi pridėti 5 proc. mokesčius.

Kas tik turi gerą skonį,
Viską perką pas Lieponį!

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

J. LIEPONIS

FURNITURE CENTER, INC.

Marquette Pk., 6211 So. Western PR 8-5875

Pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 iki 9:30. Kitoms dienoms nuo 9 iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais uždaryta.

NEPYKITE ANT DRAUGO

Kartais Draugo skaitytojai skundžiasi dėl blogo pristatymo. Bet ar Draugas visada būna kaltas?

Draugo vadovybė yra nusipirkusi automatiškas mašinas raides rinkti, gerokai patobulino spausdinimo mašiną, kad nebūtų sutrukdytų, pasamdė kitą vairuotoją, kad laikraščiai būtų specialiai, betarpiškai būdu pristatyti į kairiųjų pašto skyrius Chicagoje, kad paštininkams nereikėtų atgauti iš centrinio pašto. Taip pat stengiasi kitais būdais pagerinti mūsų laikraščio pristatymą.

Mes visus laikraščio siuntus greitai pristatom patstui ir jas perima pašto valdininkai. Nuo čia ir prasideda įvairūs sutrukdyimai. Visos mūsų pastangos virsta beveik niekais.

Mūsų skaitytojai turi skųstis, kai nereguliariai pristatomas dienraštis. Kaikurie kaltina mūsų įstaigą, net grasina nutraukti prenumeratą.

Prašom nepykti ant Draugo. Dvigubai daugiau mokam už pašto patarnavimą, bet gauname blogesni patarnavimą. Susimildami įvertinkite padėtį ir nekaitinkite Draugą. Mes stengiamės, bet dažnai tas mažai padeda.

DRAUGO DIENRAŠČIUI REIKALINGI PLATINTOJAI

Ar norite prisidėti prie lietuviškos spaudos platinimo?
Ar norite geram tikslui panaudoti savo laisvalaikį, o tuo pačiu ir padėti sau ekonomiškai?
Pasinaudokite proga ir platinkite "Draugo" dienraštį. Iš to bus nemaža nauda ne tik lietuviškai - katalikiškai spaudai, bet ir Jums asmeniškai.
Jei taip, kreipkitės į "Draugo" administraciją. Praneškite mums savo vardą, pavardę, amžių, adresą ir telefoną.
Rašykite adresu:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

piet išvyko į Caracasą ir tą patį vakarą sename bet atnaujintame teatro pastate, pasirodė. Filma-vo penktas kanalas, matomas Caracas, ir VII kanalas, pasiekias visą Venecuelą. Penktadienis buvo skirtas apžiūrėti miesto idomybes, didvyrių statulas, parką, krautvių rajoną, senas bažnyčias, lietuvių centrą La Vegeje, o vakare dalyvauti atsisveikinimo vakarieneje, kad šeštadienį rytą jau galėtų išvykti į Jungtines Valstybes.

As pats jau iš Maracay per pertrauką, p. Garšvos lydimas, nuskubėjau į tarpmiestinį taksi, kuris nuvežė į Caracasą, ir pasiliedau kelionei į Braziliją. Grandinėle pasirodymai buvo tikrai didžiausia kelionės šventė!

Savas — baltas ir nevelėtas, kito — juodas ir nedėvėtas. (Tauragiškių patarlė).

IŠLAIKYKIM LIETUVYBĘ AMERIKOJE

Daugelis Amerikos lietuvių siejosi lietuviškos išsilaukymo Amerikoje. Dar daugiau lietuvių darbuojasi, kad Lietuva vėl būtų laisva.

Ruošiami kongresai, stovyklos, koncertai, studijos, susirinkimai ir įvairūs pobūviai, — vis lietuviškos nauda. Kiekviena grupė stengiasi sutraukti daugiau ir daugiau žmonių, kad būtų nauda lietuvių bei organizacijai.

Kokias būdais informacijos pasiskleidžiamos mūsų žmonių tarpe apie visas tas pastangas lietuviškos laisvės labui? — Per mūsų laikraščius, ypatingai per Draugą, plačiausiai skaitomą lietuvių dienraštį Amerikoje.

Kiti informacijos sklaidimo būdai tik mažą ratelį lietuvių tiespasiakia, kai mūsų dienraštis pasiekia plačią visuomenę. Be laikraščio toms organizacijoms būtų sunku gyvuoti ir klestėti, nes mūsų dienraštis kiekvieną dieną ateina į lietuvių namus ir duoda reikalingas informacijas. Lietuvių būtų sunku be dienraščio ir lietuviams būtų sunku orientuotis lietuviškuose reikalinguose be savo laikraščio.

Taip, jūsų šventa, tautiška pareiga palaikyti mūsų laikraščius, ypatingai dienraštį Draugą.

MISCELLANEOUS

VYTAUTAS ŽUKAUSKAS
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Gera prekė didelis pasirinkimas. Au-
tomobilai, baldai, televizoriai, da-
rai, cerifikatai, mašinos skardiniai
2608 W. 69th St., Chicago, IL 60629
TELEF. WA 5-2787

APDRAUDŲ AGENTŪRA
vargu, Gyvybės,
svaikatos, biūnų
automobilių.
Patogios išsimo-
kėjos sąlygos.
J. BACEVICIUS
6455 So. Kedzie Ave., PR 8-2233

MOVING

SERENAS perkrausto baldus ir
kitus daiktus. Ir iš toli miesto le-
dimai ir pilna apdrauda.
2047 W. 67th Place — WA 5-8063

A. ABALL ROOFING CO.

Išleista prieš 49 metus.
Dengiamo visu rūšių stogus. Tai
sme arba dedame naujus kaminius
arba, nutekamuosius vazuojame. Da-
žniau iš lauko. Taisome mūrą "tuck
pointing". Pilnai apdardome. Viskas
darbas garantuojamas.
Tel. — LA 1-6047
Apskaičiavimai nemokamai.
Skambinkite bet kurio laiku.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

ir kitus kraštus
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Av.
Chicago, IL 60632. Tel. YA 7-5880

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

OOSMOS PARCELS EXPRESS
(Licensed by VNEŠPOSYLTORG)
2501 W. 69th St., Chicago, IL 60629
3333 S. Halsted, Chicago, IL 60608
Tel. WA 5-2737; 254-3320
Įvairių prekių pasirinkimas, moto-
cikalai, baldai, maistas, dokeriniai
cerifikatai, automobiliai.
P. Žukauskas

RICHMOND AUTO SERVICE

22304 West 63rd Street
Užlenktinų ir vietinių auto taisymas
Patyrę mechanikai. Elektroninis mo-
toro patikrinimas. Vilikias.
Tel. GR 6-3134 arba GR 6-3353
Savininkas: Joeas (Joe) Juraitis

DAŽYMAS

Pigiai dažau namus iš vidaus ir
lauko. Valau kilimus ir baldus.
Pilna apdrauda.
J. RUDIS — Tel. CL 4-1050

TELEVIZIJOS

Spalvotos ir paprastos, radijai,
stereo, oro vėsintuvai.
Krautuvė Marquette Parke
Pardavimas ir taisymas
MIGLINAS
2346 W. 69th St. — tel. 776-1486
Namų tel. — PR 6-1063

A. VILIMAS

MOVING
Apdraustas perkraustymas
— įvairių atstamų —
823 WEST 34th PLACE
Telef. — FRontier 6-1882

REMKITE "DRAUGĄ".

REAL ESTATE

ALEX REALTY
Member of M. L. S.
ALEX SATAS — REALTOR
Main office 5727 W. Cermak Rd., Cicero, Illinois OL 6-2233
Turime šimtus namų Berwyne, Ciceroje, Riverside, La Grange Park
ir kituose vakariniuose priemiesčiuose. Prašome užsukti į mūsų įstaigą
ir išsirinkti iš katalogo.

NERIS REAL ESTATE

Persikėlė į naujas patalpas
3009 W. 63rd STREET TEL. 471-4321

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

Beverly Shores, Indiana parduoda-
mi 2 sklypai. Informacijai skam-
binkite Chicagoje 471-0720.

TUŠČIAS SKLYPAS

Arti 67th Street. 50 p. sklypas.
Leidimas statyti 6 butų namą. —
\$18,000.
J. VAN BEVERAN — 925-0200

10-BUTŲ

Arti 64th ir Mozart St. Kampinis
namas. Puikios pajamos. \$79,500.
J. VAN BEVERAN — 925-0200

Kaip pirkti gerą namą?

Pasirūpinkite 2 butų, tvirtą mūrą,
gražius įrengimus, po 3 mieg. butai,
garažas, arti mūsų naujo ofiso.
\$30,500.
7 kamb. mūras ir 2 auto mūro
garažas, moderni virtuvė, gazo šil-
dymas, prie Maria H. S. \$19,900.00.
Biznio mūras, 3 butai ir ofiso
patalpa, gera gatvė. Marquette Par-
ke. \$43,000.00.
Pigius artojus. \$11,000 nuomos.
įspūdingas mūras. Kaina \$45,000.00.
Savininkas kitur. Atiduoda už
\$88,000. 8 apt. 14 metų mūrą. Prie
Evergreen Plaza. (\$14,000 pajamų).
Pažiba. 5 butų mūras žaliame Mar-
quette Parke, asmeniškai teirautis
nes bus gaila to puikaus namo ne-
nupirkti.
4 butų mūras. Naujas gazo šildy-
mas, erdvūs svičios kambariai, mū-
ro garažas, gera vieta, po derybų
\$44,000.
9 kamb., 12 metų fabrikančio re-
zidencija. 5 mieg., 2 vonios, mūro
garažas. Graži vieta. Apie \$40,000.00

VALDIS REAL ESTATE

7051 S. Washtenaw Av., RE 7-7200

3 butai, gazo pečiai šildymas, ap-
sauga nuo potvynių, 44 ir California.
\$27,500.
4 butai po 4 ir 2 kamb. sklype,
modernus \$44,000.
6 ir 5 mūrinis su įrengtu sklypu.
30 p. sklypas, arti Maria H. S.
2 po 6 medinis Brighton Parke.
3 butai medinis 33 ir Fairfield.
Insurance — Income Tax
Notary Public

SIMAITIS REALTY

2737 W. 43rd St., CL 4-2390

6 kamb., 20 m. švarus mūr. bungalo
prie 71-os ir California. 45 p.
sklypas, 3 auto garažas, \$24,000.
1 1/2 aukšt., 11 m. mūr. 2 butai, 4
ir 3 1/2 kamb. prie 68 ir Talmans.
Įrengtas rūšys, alumi. langai, dvigub-
bas garažas. \$34,500 arba pasiūlyti-
mu.

5 kamb., 20 m. švari mūr. reziden-
cija prie 111 ir Pulaski, 37 1/2 pėdų
sklypas, įrengtas rūšys, garažas. Ga-
lina tuoj užimti. (\$24,500 pajamų).
6 kamb., mūr. bungalow prie 67-
to ir California. Gazo šiluma, 2-ju
auto garažas. \$20,900.

LEONAS REAL ESTATE

INCOME TAX — NOTARIA-
TAS, IMMIGRACIJA
2735 W. 71st St. — Tel. 925-6015

NAMŲ PIRKIMAS —

PARDAVIMAS — VALDYMAS
Butų nuomavimas — Income Tax
Notariatas Vertimai

APDRAUDŲ AGENTŪRA

BELL REALTY
J. BACEVICIUS
6455 So. Kedzie Ave. — PR 8-2233

Tvarkingas, teisingas ir greitas
patarnavimas visais Real Estate
reikalais. Be to, veikia Notariatas.
Daromi ir liūdijimi vertimai. Tvar-
komi pilietybės dokumentai. Pildo-
mi Income Tax ir atliekami kitoki
patarnavimai.

SIMKUS REAL ESTATE

NOTARY PUBLIC
4259 S. Maplewood Av., CL 4-7450

Perskaite "Draugą", duo-
kite kitiems pasiskaityti.

CONTRACTORS

VACYS
CONSTRUCTION CO.
REZIDENCINIAI,
KOMERCINIAI,
MEDICINOS IR
KITOKI PASTATAI
2457 West 60th Street
Tel. HE 4-7483

Heating Contractor

Įrengiu naujus ir perstatau se-
nus visų rūšių namo apšildymo
pečius ir air conditioning — į
naujus ir senus namus. Stogų
rinas (gutters), vandens šildy-
mui boilerius. Turin ir leidimus
dirbti mieste bei užmiestyje.
Darbas atliekamas greitai ir sa-
žiningai. Apskaičiavimas nemo-
kamai.

DOMAS ŽUKAUSKAS

HEATING & SHEET METAL
4444 S. Western, Chicago 9, IL
Telefonas VI 7-3447

STATOME NAUJUS NAMUS

Atliekame įvairius patalynius.
Petraskas Builders & Co.
Tel. — 585-5285

DEMESIO!

YALOME
KILIMUS IR BALDUS
Plauname ir vaskuojame visų
rūšių grindis.
J. BUBNYS — Tel. RE 7-5168

DEMESIO!

Apsimoka skelbtis DRAUGE
nes jis plačiausiai skaitomas lie-
tuvų dienraštis. Gį skelbimų kainos
visiems prieinamos.

DRAUGAS — DIDŽIAUSIAS IR PIGIAUSIAS DIENRAŠTIS

Ar Jūs žinote kiek didelių dien-
raščio puslapių kas savaitę gauna
kiekvienas "Draugo" skaitytojas?
Mūsų skaitytojai kiekvieną sa-
vaitę gauna nemažiau kaip 54
dienraščio puslapius. Taip pat rei-
kia pastebėti, kad kitų dienraščių
prenumeratoriai moka dviem ar
daugiau dolerių didesnį prenume-
ratos mokestį.
Taigi Jums tikrai apsimoka skaityti
"Draugo" dienraštį, geriausia
informuotą ir plačiausiai skaitomą
lietuvių laikraštį laisvajame pa-
saulyje.

Prenumeruokites patys ir ragin-
kite kitus skaityti Jūsų dienraštį
— Draugą!

HELP WANTED — VYRAI

JOURNEYMEN MACHINISTS

VTL Builard — A.T.L. & Fosterlatie
— Turret, Lathe — Multispindle,
operate & set up. If you qualify? —
here's a job for you Vacation &
Hospitalization, steady work.

WEIL PUMP CO.

CHICAGO, ILLINOIS
1530 N. FREMONT STREET
TEL. — MI 2-4960

HELP WANTED — VYRAI IR MOTERYS

Men and Women

PRODUCTION WORKERS

MAINTENANCE MEN

ELECTRICIANS

Write or Call Personnel Manager —
Monday - Friday 8 a.m. to 10 a.m.

BEEFLAND

INTERNATIONAL, INC.
2700 23rd Avenue,
Council Bluffs, Iowa 51501

DEMESIO!

Draugo spaustuvėje gali-
ma gauti veltui medinių
platformėlių (skėds) — dy-
dis apie 3 x 4 pėdų ir 8 col.
aukščio. Kreipkitės į Drau-
go spaustuvę 9 iki 5 v. v

HELP WANTED — MOTERYS

MAIDS

Steady, day work, 5 days per
week. Apply in person.

C. A. A.

71 E. Madison St., Chicago

"Immediate Opening!" COOK

Days — 7 A.M. to 3 P.M.
Very congenial working condi-
tions. Steady year round work.

CALL — 233-0088
SOUTH HOLLAND, ILL.

BILLER - TYPIST

Experienced — age open — start-
ing salary \$110 per week. Excel-
lent fringe benefits. Steady work.
Near Loop area.

For appointment call:
Mr. Clutters 738-2300

Reikalinga moteris valymo darbai
mokykloje nuo 3:30 iki 7 val. vak.,
5 dienas savaitę. Kreiptis į
Kun. Lahane, St. Rita High School,
6310 So. Claremont Avenue

HELP WANTED — VYRAI

Experienced DRILL PRESS AND MILLING MACHINE OPERATOR

Full Time
IDEAL TOOL CO.
2323 N. Knox, Chicago

"Immediate Opening!" TECHNICAL TALENT WANTED ENGINEER & DRAFTSMAN

We are looking for a GRADUATE
ENGINEER who has experience in
air compressor industry. This man
should have knowledge of design
and technical requirements needed
to develop air capacities from re-
ciprocating & rotating power forces.
We also need a DRAFTSMAN
who has the imagination and ex-
perience to convert ideas and con-
cepts onto blue prints and into
manufacturer processes.

These positions are with a
growth company that offers ex-
cellent opportunity.
Steady Employment
Call or send resume to:
D.N. SCOURFIELD (317) 734-6416
Grimmer-Schmitt Corporation
P.O. Box 342
FRANKLIN, INDIANA

HELP WANTED — VYRAI IR MOTERYS

Liet. studijų savaitės dalyviai Vokietijoje klausosi iš Švedijos atvykusio kultūrininko Juozo Lingio paskaitos apie okupuotoje Lietuvoje naujai kuriamus apeiginius papročius.

BAŽNYČIOS ATEITIS IR DIEVO PAŽINIMAS

Iš lietuvių studijų savaitės Vokietijoje

KUN. BRONIS LIUBINAS

Valteris Banaitis iš Bonnos studijų dalyvius supažindino su Lietuvos muzikos istorija, jos pradžia surašomas XV šimtymetyje, kai Onai Vytautienai buvo įtaisyti vargonai. Muzika greit pasidalino į du polius: bažnytinę ir orkestrinę. Orkestrinė ypač buvo mėgiama didikų. XVI amžius — muzikos aukso amžius. Minėtinos vokalinės kapelos, giedoriai. Garsėja Lietuvos vargonų meistras. Lietuviškas dalykas buvo būgnai per atlaisdus. XVI šimtymetyje taip pat žinoma kavalerijos muzika. Tai grynai trimių orkestras. Pvz. kronistas apie kavalerijos muziką užrašė tokį sakinį: „Visa Maskva iš proto išėjo dėl vėlinio išmislo — blizgančių švilpynių“. Grodavo raiteliai ant žirgų.

XVII amž. barokinės muzikos laikas. Galai dabartinė gaidų rasyba. Užfiksuojama pirmoji lietuvių liaudies daina: „Ne visi medžiai žydėjams priskirti“.

I Lietuvą ateina ir opera. 1636 Vilniuje pastatytas „Eleono pagrobimas“. Prasideda pastovūs dvarų teatrai. Pirmosios žinios apie muzikos teoriją.

XVIII amž. — kelių stilių san kryžia. Pereinama į klasiką. Kai kas šį amžių vadina lituanistiniu šimtmečiu, nes jam priklauso Herderis, pažinęs lietuvių liaudies dainas, Kristijonas Donelaitis, buvęs pats instrumentų statytojas, pastatęs bent tris fortepionus. Jis mokėjo groti ir buvo kompozitorius. Įvesta paprastesnė Kristaus kančios skaitymas su chorais. Didikų šeimos, pvz., Radvilų, muzika žydi ir klesti.

XIX amžiuje muzikinius veikalus įkvėpė Lietuvos nelaimės, ypač 1863 metų sukilimas. Atsiranda Lietuvoje tautinė muzika. Salų dvare, Rokiškio apskr., mu

zikos mokyklai vadovauja Jurgelionis. Iš to amžiaus žinomi 3 lietuviai muzikai profesionalai: suvalkiečių Juozas Kaupas, šauliškis Mykolas Radzevičius ir Joniškio vargonininkas Juozas Visockis (vėliau Rygoje). Dr. Vincas Kudirka turėjo suorganizuoti styginį kvartetą, spausdinti muzikos kūrinius. Pranas Stankavičius rašė maršus Vytauto garbei, žymus muzikos mėgėjas Silvestras Gimžauskas.

Bažnyčios ateities kryptis

Sociologijos mokslų licenciatas kun. Jonas Dėdinas iš Romos svarstė apie Bažnyčios ateities likimą. Bažnyčią jis aiškino tik grynai kaip instituciją ir užtat atsiriboję savo paskaitoje nuo jos dieviškojo pobūdžio.

Pagal kun. Dėdiną, kadangi už ateitį yra atsakingi žmonės, tai ji yra ir bus grąsinanti. Žmogus įgauna vis daugiau įtakos ir jis gali padaryti ką nors klaidingai. Individas vis mažiau turi galios savitai apsispręsti ir įjungiamas į kolektyvą. Greit auga mokslų turinys ir beintensyvaus nuolatinio studijavimo atsiliekama nuo tikrosios padėties. Ir Bažnyčia eina į priekį, ir Bažnyčioje visur reikia tikslumo. Klaidos dabar atsiliepa tuoj pat.

Technikoje vadovai keičiasi kas 10 metų, o Bažnyčioje tai dar nėra įvykdyta. Kai seniau viskas pasisekdavo išaiškinti Dievo valia, tai šiandien tik labai nedaug kas tuo patenkina. Konstantinas Did. žvelgė į Bažnyčią, kaip į imperiją. Tomas Akv. — kaip į sistemą. Ignacas Lojola — kaip į kariuomenę.

Šiandien Bažnyčios vadovai klauso žmonių, kurie linkę daryti tai, kas jiems patinka. Iš

klausančios Bažnyčios pasidare keliančianti Dievo tauta, kurioje komunikacija eina dviem kryptimis. Artimo meilės darbai dabar svarbiau negu kontempliatyvas vienuolynuose. Atsiranda paviršutiniškumo pavojus. Esame, kaip Bažnyčia prisitaikydavo visada prie savo laiko (pvz. Konstantino laikais), taip ji daro ir dabar.

Kalbėtojas moka olandų kalbą, gerai pažįsta jų nuotakas, tad ir savo svarstymuose kiek ilgiau stabtelėjo prie tame krašte verdančio nerimo Bažnyčioje.

Olandų katalikų tikėjimo praktikavimas labai stiprus. Tikintieji su dideliu susirūpinimu ir atsėdėjimu eina spresti Bažnyčios problemų. Tai liudija jų pastoralinis susirinkimas, susidedas iš dviasikių, pasauliečių, nekatalikų ir laisvamanių. Balsuoja tik katalikai, bet problema diskutuoja visi. Olandija nori provokuoti Romos kuriją ir linkusi į eksperimentus.

Po paskaitos visa eilė dalyvių atkreipė dėmesį į Bažnyčios atgimimą pusę ir jos Kūrėjo garantiją.

Dievas ir simbolis

Kun. dr. Jonas Juraitis iš Šveicarijos metė žvilgsnį į religijos reikalus. Jo tema: „Dievo mirties teologija vitalinių jėgų sraute“. Prelegentas pradžioje pabrėžė, kad kalbėti apie „Dievo mirtį“ nėra nauja. Tai darė ateistai nuo pat seniausių laikų, tai pabrėžiama Senajame Testamente, kai išjuokiami pagonių stabi. Ta kryptimi buvo einama, kai buvo manoma, kad Dievą tegalima išreikšti tik simboliais, kad kitoks Dievas yra miręs, o gyvas tik tas, kurio gaili stebėti. Kalbėta apie to Dievo mirtį, kuris yra formulėse, žodžiuose, o teigta, kad Dievas yra gyvenimas, dialektika, priešingybė.

Paskaitininkas pavadino Jono XXIII teologiją, kad senasis Dievo supratimas yra miręs, kad tai tik istorija, o dabar Dievui reikia kito drabužio. Šiaurės visa eilė nesuvaldomų gaivalinių tvanų žmonėse, kurių giliausioji priežastis esanti nesugebėjimas dalykiškai išvystyti savitarpio santykių.

Paskaitininkas pastatė eilę teigimų. Šiandieninis žmogus technikoje žmogus stiprus, bet nepavyko technika sužmoginti. Laikinoji technikos viršūnė yra nuvykimas ant mėnulio, bet ir tai jau nusibodo, nes žmogus ant mėnulio rado praetį, o ne ateitį.

Meilė yra objektyvumas, distancija ir respektas. Objektiviškumas, arba dalykiškumas, yra klausymas paties objekto balso, prisitaikymas realybės įstatymams. Dievas nukeliama iš dausų, išvaduojamas iš pasaulio ir tampa žmonių tarpusavio

NEKLUDYS BAŽNYČIAI VEIKTI

Bažnyčios veikla konstitucijos bei įstatymų nustatytoje ribose negali būti kliudoma administracinėmis priemonėmis. Prie tokios išvados vienbalsiai priėjo Kroatijos komunistų partijos vykdomasis komitetas, norėdamas nustatyti partijos laisvę.

santykių. Dievas turi būti matomas žmogui.

Eilė receptų: 1. Reikia grįžti prie orientalinės galvosenos. Jie pažįsta daugiau žmogų, bet neturi asmens kilnumo supratimo. 2. Negalima kalbėti apie Dievą, kuris vartotinas, reikalingas. 3. Grįžti prie Dievo sąvokos iš Senojo Testamento. Reikėtų grįžti prie žodžio šventas giliausios prasmės. Šventumas nėra kategorija, o žmogaus esmė.

Po paskaitos buvo diskusijos, kurios slinko daugiau į religijos praktiką.

Kyseną religinių bendruomenių, ypač Katalikų Bažnyčios atžvilgiu.

Zagrebo katalikų spaudos agentūra, plačiai aprašydama šį komunistų partijos nutarimą, pastebi, kad vadovaujamuose partijos organuose vis stiprėja esminiai pozityvus nusistatymas katalikų Bažnyčios atžvilgiu.

VERTINA POPIEŽIAUS PASTANGAS

Popiežiaus Pauliaus VI šių metų kalbą kardinolų kolegijos nariams apie katalikų Bažnyčios pareigas ūkiniai besivystančioms kraštams padėti paskelbė oficialiai Jugoslavijos žinių agentūra „Tanjug“ ir plačiai bei palankiai komentavo Kroatijoje leidžiamas dienraštis „Vjesnik“. Jugoslavijos spauda iškelia Pauliaus VI-jo pastangas įgyvendinti pasaulyje socialinį teisingumą ir taiką tautų tarpe.

Pranešame giminėms, draugams ir pažįstamiems, kad 1970 m. rugpjūčio 22 dieną, 10:25 valandą ryto, po sunkios ir trumpos ligos mirė mūsų mylima mamytė

A. + A. ONA LESEVIČIENĖ (PO TĖVAIS SNELIAUSKAITE)

Gyveno 7134 S. California Ave., Chicago, Ill.

Kūnas pašarvotas Petkaus Marquette koplyčioje, 2533 W. 71st Street. Laidotuvės įvyks antradienį, rugpjūčio 25 dieną, 9:00 valandą ryto bus nulydėta į šv. Mergelės Marijos Gimimo parapijos bažnyčią. Po gedulingų pamaldų bus palaidota šv. Kazimiero kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę lieka: Dukters Birutė, Irmėna ir Aldona.

Laidotuvių direkt. Antanas ir Donald Petkus — Telefonas 476-2345.

BIRUTĖ PŪKELEVICIŪTĖ RUGSĖJO SEŠTADIENIS premijuotas romanas

Brandi, plačios apimties rašytoja su psichologiniu gilumu ir šviežiu artumu aprašo

MARQUETTE PARKO

lietuvių gyvenimą dar niekieno nepažvelgtu požiūriu.

Knyga gaunama „Drauge“ ir pas platintojus

Kaina — \$5.00

Sėkmingas paieškojimas atnešė džiaugsmą

Ponia O. P. prisiuntė „Draugui“ laišką, kuriame rašo: „Gyvenimo aplinkybės taip susiklostė, kad aš netekau savo jaunystės dienų geriausios draugės ir nežinojau, kur ji šiuo metu gyvena ir ar iš viso tebėra gyva. Aš paskelbiau jos paieškojimą mūsų dienraštyje ir mano draugė atsiliepė. Iš jos sužinojau apie Lietuvoje likusius mano gimines, gavau daug linksmų ir liūdnų žinių. Pagaliau mudvi abidvi susitikome ir ilgai verkėme... nuoširdžiai dėkoju, kad paskelbėte paieškojimo skelbimą ir man taip labai padėjote“.

Tokių ir jiems panašių laišku „Draugas“ dažnai gauna. Malonu juos skaityti ir džiaugtis, kad skaitytojai patenkinti. Draugas kasdien pasiekia daugelį lietuvių. Paskaitę paieškojimo skelbimus, vieni perduoda juos kitiems. Tokiu būdu giminės vėl susirūša su savaisiais.

Ir jūs, reikalui esant, galite „Draugu“ pasinaudoti, kad galėtumėt artimuosius susirasti.

Visais atvejais apsimoka skalbtis plačiai skaitomame „Drauge“.

10% — 20% — 30% pigiau mokėsite už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Chicago, Illinois
Tel. GA 4-8654 ir GR 6-4339

G E L E S
Vestuvės, banketams, laidotuvėms ir kitokioms progoms
GUZAUŠKŲ
2443 W. 63rd Street, Chicago, Illinois
TEL. PR 8-0833 — PR 8-0834
Beverly Hills Gėlių

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

STEP. C. LACK IR SŪNUS

(LACKAWICZ)
2424 W. 69th Street Tel. REpublic 7-1213
2814 W. 23rd Place Tel. Virginia 7-6672

PETRAS BIELIONAS

4348 S. California Ave. Tel. LAfayette 3-3572

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 So. Lithuania Ave. Tel. YArds 7-3401

POVILAS J. RIDIKAS

3334 S. Halsted Street Tel. YArds 7-1911

JURGIS F. RUDMIN

3819 S. Lithuania Ave. Tel. YA 7-1133-1139

VASAITIS — BUTKUS

1446 S. 50th Ave., Cicero, Ill., Tel. OL 2-1003

DRAUGAS, pirmadienis, 1970 m. rugpjūčio m. 24 d.

5

Mieliems draugams
REGINAI IR BALIUI SRIUBAMS,
jo dėdei A. A. JUOZUI SRIUBUI mirus, reiškiamo užuojautą.

Viktorija Musiekienė

Jolanta ir Vytautas Mikūnai

PASAGA VYTAUTOS

POEZIJOS RINKINYS SUAUGUSIEMS
parašytas

ALBINO BARANAUSKO

Šiame rinkinyje poetas atsivėkina su pietinio Vilkaviškio apskrities, dar niekieno neapdainuotomis augštomomis.

Rinkinys gaunamas „Drauge“ ir pas platintojus. Kaina 2 dol.

MAZEIKA & EVANS
FUNERAL HOME
THREE
AIR-CONDITIONED CHAPELS
Parking Facilities
6845 SOUTH WESTERN AVE. REpublic 7-8600

PETKUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
— TĖVAS IR SŪNUS —
THREE MODERNIOS KOPLYČIOS:
2533 West 71st St. Telef. GROvehill 6-2345-6
1410 S. 50th Ave., Cicero TOWNhall 3-2108-09
AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

PIRKITE DABAR TIESIŲ NUO
MR. NELSON
Savininko
SAINT CASIMIR MONUMENT CO.
3914 West 111th Street
Vienas blokas nuo kapinių
DIDŽIAUSIAS PAMINKLŲ PLANŲ
PASIRINKIMAS VISAME MIESTE
Telef. — CEDarcrest 3-6335

E U D E I K I S
DOVYDAS P. GAIDAS — GERALDAS F. DAIMID
Laidotuvių Direktoriai
Trys Moderniškos Koplyčios
4330 South California Avenue
Telefonai: LA 3-0440 ir LA 3-9852
4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — YArds 7-1741-2

Perskaite Draugą, duokite kitiems nasiskaityti

EUROPOS PAJURIŲ UŽTERSIMAS

(Atkelta iš 3 pusl.)

nešvarumą, turi turėti kur išsilaikyti. Skaidriame vandenyje jie to padaryti negali. Neskaidrioje šiaurės jūroje jie randa sau patogesnes gyvenimo — maitinimosi sąlygas. Ir kanalizacijų filtrai pagrįsti tuo principu. Mes privalėtume tokių įrenginių daugiau turėti, bet jie daug kainuoja“.

Pagal prof. Korringą daug kas jau daroma vandens švarinimo srityje, bet kol nebus griežto tarptautinio susitarimo ir kontrolės, daugelio žmonių vandens švarinimo įrenginiai turės tik oportunistinį pobūdį. O reikalus labai svarbus. Kai kurie insektidai lieka jūros vandenyje amžiams nesunaikinti ir sudaro pavojų jūros gyvijai ir augmenijai. Jūra yra pastovus ir nuolatinis gyvybės šaltinis: ji nepakenčia savo nusistovėjusios pusiausvyros pažeidimo. Jei žmogus tai dar tuoj neįaučia, tai jaučia jūros augmenija ir gyvūnija.

Ron Meyer ir jo mylimas šunelis Tyne, keliauja aplink Ameriką. Denveryje, Colo. buvo poilsio sustačiusi, nes susieško priemonės leidimas nebuvo tvarkoje.

APLINK MUS

× **Prel. Ant. Martinkus**, sunkiau susirgęs, gydomas Šv. Kryžiaus ligoninėje; šiemet jau bus 50 metų sukaktis, kai prel. Martinkus įšventintas kunigu.

× **Kun. Anastazas Valančius**, buvęs Šv. Mykolo parapijos klebonas, kai kurį laiką pavaduoja kun. St. Gaučių, Šv. Kazimiero seserų kapelioną Chicagoje. Kitą mėnesį kun. Valančius su savo seserimi vyks į Europą aplankyti eilę kraštų.

× **Kazimierė ses. Dilecta Krauchunaitė**, aplankiusi Chicagoje savo sunkiai sergantį tėvėlį, rugp. 26 d. vėl grįžta atgal draubutis į katalikiškų misijų mokyklą Argentinoje, Cordoboje. Argentinoje seselė Dilecta jau yra išdirbusi 19 metų ir dabar pradės 20-tuosius.

× **Poetė Gražina Tulauskaitė** ką tik grįžo į Cicerio po vasaros atostogų, kurias labai maloniai praleido pas savo artimus gimines Antaną ir Ziną Stangačius jų puikiuose, naujose ir labai vaisinguose namuose Kanadoje, St. Catharines, Ontario. Jie apvažinėjo į žymesnes artimesnes apylinkes, ir rašytoja parsivežė daug gražiausių išpūdžių ir kūrybingos motaika.

× **Dr. Zenonas Danilevičius** vyksta į Liet. katalikų mokslo akademijos VIII-ą suvažiavimą, kuris įvyks rugsėjo 1–6 dienomis Toronto mieste. IX. 3 jis ten skaitys paskaitą tema: "Biologinių mokslų pažanga paskutiniame penkmetyje".

× **Loretta Grybauskaitė**, Jūrą Jassitytę ir Lina Rasiavičiūtę, Pedagoginio lit. instituto studentai, aktyviai dalyvavo jaunimo simpoziume Dainavoje, mokytojų savaitės metu. Jie išskėlė daugybę sumanymų kaip reikėtų pagerinti mūsų lituanistikos mokyklą ir mokymą. Simpoziumui moderavo Ramutė Poliušytė.

× **Arch. J. Mulokas** savo atostoginėje kelionėje į JAV pietines valstijas stebi architektūrinius paminklus, jų konstrukciją ir ornamentiką. Džiaugiasi suradęs dominių pastatų Indianoje, Floridoje ir kitur.

× **"Kario" žurnalo** popietė ruošiamas spalio 25 d., 4 val., po pietų Jaunimo centre. Jos ruošimu rūpinasi žurnalo atstovas Chicagoje Jurgis Stanikinas. Liet. veteranų s-gos Chicago skyriaus talkinamas.

× **Kazimieras Rubinas** vadovauja Lietuvių katalikų susivienijimo 33 kuopai, kuri apjungia Roselando apylinkėse gyvenančius lietuvius. Kuopos valdyba pastaruoju metu stengiasi savo veiklą išplėsti.

× **Lietuvių tautinio meno** paroda Vyčių seimo metu vyks ta Sheraton viešbutyje, 505 North Michigan Ave., Club kambaryje.

× **Lionė J. Jodytė-Matthews**, gyv. Brooklyne, N. Y., žinoma mūsų dainininkė, atnaujinama prenumeratą pridėjo 15 dol. auką spaudai paremti. Nuosirdžiai dėkojame.

× **S. Nutautas**, Woodhaven, N. Y., atnaujinamas prenumeratą mums rašo: "Prideu 5 dol. auką mūsų spaudos palaikymui. Be draugo būtų sunki senatvės pabaiga". Už auką nuosirdžiai dėkojame ir lengvesnių senatvės dienų linkime.

× **Jokimas Aukškalnis** rugp. 25 d. sulaukia 36 metų amžiaus. Dabar yra Šv. Seimos vilioje. Gerai jaučiasi. Gyvendamas Gary mieste, daug pasidarbavo platindamas "Draugą".

× **B. V. Bakūno** pavardė yra įrašyta Illinois universiteto Circel Campus garbės sąraše.

Chicagos žinios

PROTESTO EISENA

Ketvirtadienio vakare apie 500 žmonių su degančiomis žvakėmis rankose žygiavo State gatve, miesto centre, tuo atžymėdami antrąsias liūdnas metines kaip bolševikai užėmė Čekoslovakiją. Čekų demonstrantams talkino ir lietuviai, dalyvaudami eisenoje su vėliavomis ir priešbolševikiniais šūkiais.

DAUG NORINCIŲ EMIGRUOTI Į AUSTRALIJĄ

Australija ruošiasi atidaryti Chicagoje emigracijos įstaigą, kuri palengvintų amerikiečiams persikelti į Australiją pastoviam apsigyvenimui. Sydnėjaus, Austr. emigracijos pareigūnai praneša, kad daugumą amerikiečių emigrantų sudaro žmonės iš vidurinių vakarų (Midwest). Iki šiol jūce aptarnaudavo New Yorko konsulas. Spėjama, kad šiemet į Australiją išemigruos apie 3,600 amerikiečių, o prieš 10 metų išemigruodavo tik apie 780.

SUSPROGINDO PORNOGRAFIŠKŲ KNYGŲ PARDUOTUVĘ

Nežinomi asmenys ar asmuo įmetė, namie pagaminą, bombą pro pornografinių knygų ir žurnalų parduotuvės langą. Buvo išgriautas krautuvės vidus, o visi nešvarūs spaudiniai išbarstyti po grindis. Savininkas Leo Weintraub visai nenumano, kodėl parduotuvė išsprogdinta. Anksčiau jis turėjęs būdų su policija, kuri pereitais metais konfiskavo tūkstančius pornografinių spaudinių.

MIRĖ APSINUODIJĘS ŠVINU

Trijų metų berniukas Phillip Bryant mirė Cook County ligoninėje apsinuodijęs švinu. Jis mėgdavo lupinėti dažus nuo savo buto sienų ir juos valgyti, kai su motina gyveno apgruvisiam rūsyje, kurio sienos suskilusios ir dažai krinta. Motina apie pavojų nežinojo, nors keletą kartų pati mačiusi, kaip berniukas valgė tuos dažus.

— Dėlko varlės kuprotos? — Už tai, kad nevystrytos. (Liudvinaviškių patarlė).

Mergaičių stovykloje Dainavoje komendantas ir orkestras.

Nuotr. A. Gulbinsko

Lietuvos vyčių organizacijos veikėjai, susitikę Vyčių seimo metu Sheraton viešbutyje Chicagoje. Iš k.: kun. John C. Jutt, Loretta Stukienė, kun. Albert Contons, prof. dr. Jokūbas Stukas centro valdybos pirm., kun. A. Valančius ir sol. Algirdas Brazis.

IŠ ARTI IR TOLI

J. A. VALSTYBES

— **Mindaugas Matulionis**, Kent, Ohio, geologijos mokslų magistras, priimtas Kento universiteto mokomojo personalo nariu ir savo specialybėje ruošis daktaro laipsniui.

— **Baltijos festivaliu**, kuris įvyko pereiną šeštadienį, susidomėjimas buvęs labai didelis. Iš Cleveland, Ohio buvo atvykęs pilnas autobusas latvių. Philadelphiaus lietuviai organizavai dalyvavo šioje šventėje. Buvo ir daugiau gražių pasireiškimų.

KANADOJE

— **L. K. Mokslo Akademijos** suvažiavimo proga plačiaiai visuomenei rengiamas iškilius koncertas — literatūros vakaras rugsėjo 4, penktadienį, 7 v. v., Priskelimo parapijos salėje. Muzikinę programą atliks žymūs pianistas iš Clevelando Andrius Kuprevičius, pagarsėjęs savo koncertais P. Amerikijoje, JAV-se, Kanadoje ir kitur. Literatūrinėje dalyje dalyvaus: J. Aistis, neseniai išleisdamas savo poezijos rinktinę ir visos eilės knygų autorius; L. Andriekus, pastaruoju metu išleisdamas poezijos rinkinį apie Vytauto D. godas vardu "Po Dievo antspaudais"; dr. Henrikas Nagys, taip pat autorius naujai išėjusio poezijos rinkinio

"Broliai aitvarai"; Antanas Vaičiulaitis, novelės meistras, parašęs visą eilę knygų, ilgą laiką redagavęs žurnalą "Aidai". Jis yra gavęs Montreale Akademinio Sambūrio premiją. Toronto visuomenė kviečiama dalyvauti, juoba, kad bus nemazai svečių iš JAV ir kitur.

— **Irena Lukoševičienė** L. K. Mokslo Akademijos suvažiavime sociologijos sekcijoje kalbės apie lietuvių jaunimo įsijungimą į socialinį gyvenimą.

— **Prof. dr. Vyt. Pavlanis** vadovauja L. K. Mokslo Akademijos medicinos sekcijai. Jos suvažiavime jis kalbės apie gyvybės sampratą.

— **Dr. H. Nagys** dalyvaus literatūros vakare — koncerte, kuris rengiamas Toronte rugsėjo 4 d. L. K. Mokslo Akademijos suvažiavimo poga.

— **Kun. prof. St. Yla** Akademijos suvažiavime skaitys paskaitą istorijos sekcijoje rugsėjo 2, trečiadienį, ir pirmininko, JAV-se, Kanadoje ir kitur. Literatūrinėje dalyje dalyvaus: J. Aistis, neseniai išleisdamas savo poezijos rinktinę ir visos eilės knygų autorius; L. Andriekus, pastaruoju metu išleisdamas poezijos rinkinį apie Vytauto D. godas vardu "Po Dievo antspaudais"; dr. Henrikas Nagys, taip pat autorius naujai išėjusio poezijos rinkinio

— **Prof. R. Vaštokas**, vykdamas archeologinius kasinėjimus Midlando, Ont., srityje, turi persikelti Aliaskon panašiam darbiui. Dėlto jis negalės dalyvauti L. K. Mokslo Akademijos suvažiavime kaip buvo planuota.

— **Dr. E. Jasevičiūtė** iš Thunder Bay, Ont., kur ji dirba satoratorijoje kaip gydytoja ir aktyviai reikiškes lietuvių veikloje, lankėsi Toronte ir tarėsi su archit. dr. A. Kulpavičium dėl lietuvių skyriaus įrengimo tautybių parke. Projektas jau paruoštas ir tikimasi pradėti jo vykdymą šį rudenį. Didžiausią rūpestį projekto vykdytojams sudaro lėšų stoka. Iki šiol surinkta apie \$4000, o reikia dar kita tiek ar daugiau. Tikimasi loterijomis, aukomis, parengimais sutelkti ir likusią sumą.

OKUP. LIETUVOJE

— Šeštadienį, rugpjūčio 15, Vilniuje mirė, eidamas 92 metus, matematikas, pedagogas, vienas žymiausių Vilniaus lietuvių veikėjų ir ilgametis Vytauto Didžiojo gimnazijos direktorius Marcelinas Šikšnyš. Savo gyvenimo paskutiniuosius dienas prae būti palaidotas Rasų kapinėse šalia savo žmonos. Tačiau iki numatytos laidojimo dienos, rugpjūčio 17, leidimas iš Vilniaus miesto administracijos laidoti velionį Rasose dar buvo negautas. TGR

— Stasys Skrodenis išvertė į lietuvių kalbą karelių pasaką, kurios buvo išleistos Vilniuje, 238 psl. Kai kurios pasakos linksmos, tačiau kitos liūdnos ir rūšios.

— **Valerija Varneckienė**, Pikčiūnų aštuonmetės mokyklos

mokytoja, su savo mokiniais gražiai sutvarkė poeto Maironio gimtinės aplinką, aptvėrė šulinėlį, iškastą poeto rankomis, prie pušies, kur jis taip mėgdavo ilsėtis, pastatė suolelį. (Taryb. mokytojas VIII. 7).

— **Laukinių žvėrių ir paukščių** Lietuvos miškuose ir laukuose 1969 m. surašymo duomenimis esąs toks skaičius: Briedžių — 7400, elnių — 1866, danielių — 320, stirnų — 60, 500, šernų — 12,000, kiškių pilkųjų — 264,000, giškių baltųjų — 6000, kiaunių — 8100, vilkų — 56, lūšių — 150, lapių 13, 300, usurinių šunų — 14,000, ūdrų — 3000, bebrų — 5000, barsukų — 9470, voverių — 29,000, kurtinių — 1140, tetervių — 17,700, kurapkų — 106,300.

— **Rytų Vokietijoje** pastatytas naujas žvejybos laivas "Zemaitija", kurios kapitono paskirtas rusas J. Babejevas. Laivas priskirtas Klaipėdos uostui. Jis turis moderniškesnius žuvis gaudymo, apdorojimo ir šaldymo įrengimus.

— **Požeminių vandenų** šaltiniai buvo šios vasaros metu tyrinėti okup. Lietuvoje. Tyrimo darbai greitainami, nes kai kurie miestai pradėjo trukti geriamojo vandens.

— Tauragės miškininkai, kaip praneša "Tiesa", papildomai įsipareigoja šiais metais pateikti 2000 kietmetrių padarinės medžiagos, pagaminti viršplaninės produkcijos už 25,000 rublių, džiū energijos. Ateinančios žiemos sako, kad Lietuvos miškai okupantų parėdymu yra be atodairios kertami.

— **Kretingoje** įvyko Pabaltijos esperantininkų stovykla. Be lietuvių, latvių ir estų, buvo atvažiavę Maskvos, Leningrado, Kijevo, Minsko, Kišiniovo, Sibiro ir Užkaukazio esperantininkai. Išklausa apie 20 pranešimų, buvo ruošiami koncertai.

LENKIJOS

— **Dr. M. Kmita**, Varšuvos u-to Geografijos instituto docentas, rašo plačios apimtys studijinį darbą apie Merkio upės baseino geomorfologiją. Šiuo reikalu jis yra paskelbęs visą eilę straipsnių.

— **S. Aleksandrovicius**, Poznanės u-to Istorijos instituto darbuotojas, parašė stambų veikalą apie D. L. kunigaikštijos kartografiją.

— **Istorikas Waitkowiekas**, Poznanės universiteto darbuotojas, parašė studiją apie šiaurės rytų Lietuvos apgyvendinimą ligi XVII amžiaus.

— **Poznanės universiteto** Istorijos institutas nutarė išleisti dokumentus apie XVI—XVII a. Vilniaus vyskupijos bažnyčių

LIETUVĖ PERGYVENO ŽEMĖS DREBĖJIMĄ

Misijonierė Marija Širdies Jėzaus mums rašo: "Lygiai po dviejų mėnesių nuo ankstybės nės nelaimės, liepos 31 dieną ir vėl čia visoje valstybėje buvo jaučiamas didelis žemės drebėjimas. Buvom labai susirūpinusios, bet ačiū Dieviui pas mus jokių nuostolių nei gyvybių nepareikalavo šis didelis drebėjimas. Seseles, kur palietė žemės drebėjimas, sako, kad po to įvyko apie 400 mažesnių drebėjimų, jog negalėjo ilgą laiką ramiai miegoti, jautė didelį po žeme užimą, lyg kad važiuotų traukiniai. Čia irgi laukai pasikeitė klimatas: labai dideli vėjai, griautiniai, kad net baisu. Visad šiuo laiku didelė sausra, o šimet beveik kiekvieną dieną lyja.

Darom visas pastangas, kad galėtumėm gauti ir vėl kokią pašalpą iš valstybės. Kai nuėjo viena mūsų seselių Limoje į įstaigą, kur skirsto pašalpą vaikams, jie labai susirūpino kai seselė pasakė, kad jau turėsime paleisti tas visas mergaites, kurios gyvena pas mus Rekenoje. Prižadėjo sekančiais metais daryti visas pastangas, kad ir mums būtų paskirta pagalba. Dėka visų aukų ir seselių milty, dar galime mergaites išlaikyti. Būtų labai gaila paleisti mergaites, kurios neturi tėvų ir artimųjų giminių.

Atėjo mums didelė pagalba maistu. Atsiuntė katalikų CARITAS. Atėjo apie 500 maišų: milty, kvietinių kruopų, aviėnos ir pieno. Visų miestelio gyventojų akys atkreiptos į mūsų vienuolyną. Visi laukia kaip kokio išganymo gauti jiems skirtą maisto dalį. Keturių seselių išėjo išdalinti atitinkamus bilietus kiekvienai šeimai, pagal didumą. Išdalinome ta atvežtą maistą. Nemaluma dalis bus paskirta ir mūsų prieglaudai. Tas maistas kaip niekad atėjo labiausiai reikalingam laikui. Sako, kad taip pat atvežė iš JAV ir iš Anglijos didelius laivus su maistu: kvietinių milty duonai, kviečių, greit atveš

šaldymo įrengimus.

— **Požeminių vandenų** šaltiniai buvo šios vasaros metu tyrinėti okup. Lietuvoje. Tyrimo darbai greitainami, nes kai kurie miestai pradėjo trukti geriamojo vandens.

— Tauragės miškininkai, kaip praneša "Tiesa", papildomai įsipareigoja šiais metais pateikti 2000 kietmetrių padarinės medžiagos, pagaminti viršplaninės produkcijos už 25,000 rublių, džiū energijos. Ateinančios žiemos sako, kad Lietuvos miškai okupantų parėdymu yra be atodairios kertami.

— **Kretingoje** įvyko Pabaltijos esperantininkų stovykla. Be lietuvių, latvių ir estų, buvo atvažiavę Maskvos, Leningrado, Kijevo, Minsko, Kišiniovo, Sibiro ir Užkaukazio esperantininkai. Išklausa apie 20 pranešimų, buvo ruošiami koncertai.

— **Istorikas S. Mickalkevičius**, Vroslavo universiteto ben dradarbis, renka medžiagą apie lenkų — lietuvių draugystę XIX — XX amžiais.

— **V. Armonas**, Torunės universiteto darbuotojas, dirbąs etnografijos srityje, renka įvairių lietuvių liečiančią etnografinę medžiagą. Pažymėtina jo paskutinė studija apie pirmąjį džiūkų tautosakininką Gegužį-Gegužinską. Jis taip pat rašo darbą apie susidomėjimą lietuvių liaudies kultūra 1831—1863 m. laikotarpiu.

AUSTRALIJOJE

— **Lietuvių dienos** Melbourne organizacinis komitetas ruošiasi išleisti reprezentacinį leidinį iš Australijos lietuvių gyvenimo. Šiam leidiniui medžiagą jau telkiama. Leidinys bus gausiai iliustruotas ir

ir i Rekeną, tada turėsime duonos.

Verkdami iš džiaugsmo mums sakė, kad jau keletas dienų be žuvis nieko negauna, nieko daugiau nevalgo. Kiekviena mažesnė šeima gavo kiekvienos rūšies miltų tik po 2 kilogramų; pieno tik ligoniai ir maži vaikai, nes šį kartą atsiuntė mažą kiekį.

Jau po keleto savačių mūsų vaikai atėjo į mokyklą valgę pusryčius.

Taip pat atvažiavo iš toliau esančių kaimų ir jie gavo savo paskirtą kiekį. Žinoma, tai tik mažą pagalbą, bet jie yra ir už tai labai dėkingi.

Po žemės drebėjimo į mūsų vienuolyno namus Limoje atvežė nemažai žmonių iš tų nukentėjusių vietų. Ir štai kai kurie pavyzdžiai: viena moteris pasakojo, ji buvo viena su 5 vaikais namie. Jos vyras buvo laukuose. Prasidėjo didelis žemės judėjimas. Jie suklaupė visi ir meldėsi. Visi namai griuvo ir tik pasilikto ta siena, prie kurios jie atsiklaupę meldėsi. Visą prarado ir jos vyras žuvo.

Kita moteris pasakoja, kad ji buvo su motina prie namų. Išgirdo didelį užimą, kaip daugybė helikopterų. Jos matė, kaip slinko nuo kalnų sniegas, ledai. Greit pradėjo bėgti, bet sniego slinkimas buvo toks greitas. Jos motina jai sako: "Vaikelai, esi jauna, gelbėkis, bėk greitai, nes aš jau nepajėgiu bėgti. Ir ta, viską palikusi, bėgo į kalnus ir išsigelbėjo. Jos motina ir jų visa šeima žuvo — liko palaidoti toje masėje. Ji pasakojo verkdamą, kaip matė kai prarijo ta masė josios motiną.

Viena mergaitė iš Huaraz pasakojo, kad ji buvo dienos metu kine. Buvu pilnas kinas vaikų ir jaunų žmonių. Pajuto trūkėjimą, judėjimą. Ji kaip strėlė iš desperatiškumo išslinko iš kino ir matė, kaip krito kino stogas ir visus palaidojo. Ji tik vienintelė išsigelbėjo".

Tik sveiku - skaniu - lietuvišku maistu besimaitindamos motinos įpratins savaus dukteris į higienišką mitybą. Šitai elgiasi Alvydo vakarėnėse.

Nuotr. M. Nagio

žemes. Planuoja išleisti Vytauto privilegijų rinkinį.

— **Istorikas S. Mickalkevičius**, Vroslavo universiteto ben dradarbis, renka medžiagą apie lenkų — lietuvių draugystę XIX — XX amžiais.

— **V. Armonas**, Torunės universiteto darbuotojas, dirbąs etnografijos srityje, renka įvairių lietuvių liečiančią etnografinę medžiagą. Pažymėtina jo paskutinė studija apie pirmąjį džiūkų tautosakininką Gegužį-Gegužinską. Jis taip pat rašo darbą apie susidomėjimą lietuvių liaudies kultūra 1831—1863 m. laikotarpiu.

AUSTRALIJOJE

— **Lietuvių dienos** Melbourne organizacinis komitetas ruošiasi išleisti reprezentacinį leidinį iš Australijos lietuvių gyvenimo. Šiam leidiniui medžiagą jau telkiama. Leidinys bus gausiai iliustruotas ir

gerame popieriuje atspausdintas.

— **Gintautas Kaminskas** redaguoja "Mūsų pastogės" studentų skyrių "Studentų žodį".

— **Henrikas Šlėteris** labai sėkmingai garbės pažymėjimais apdovanotas, baigė N. S. W. universitetą Sydneyje architektūros mokslus. Studijos nebuvo lengvos, nes studijavo dirbdamas. Nežiūrint to, aktyviai reikiškes ir lietuviškame gyvenime. Jis yra vedęs žinomo Australijos lietuvių senosios išeivijos veikėjo A. Baužės dukrą Antuanetą. Zada apsigyventi Londono mieste.

— **A. a. Bronius Šaparas**, buv. Lietuvos kariuomenės aviacijos puskarininkis, mirė Auburno ligoninėje, sulaukęs 60 metų amžiaus. Buvo kilęs iš Zapyškio valsčiaus. Paliko žmoną Sofiją ir dvi dukteris. Palaidotas Rockwood kapinėse.